

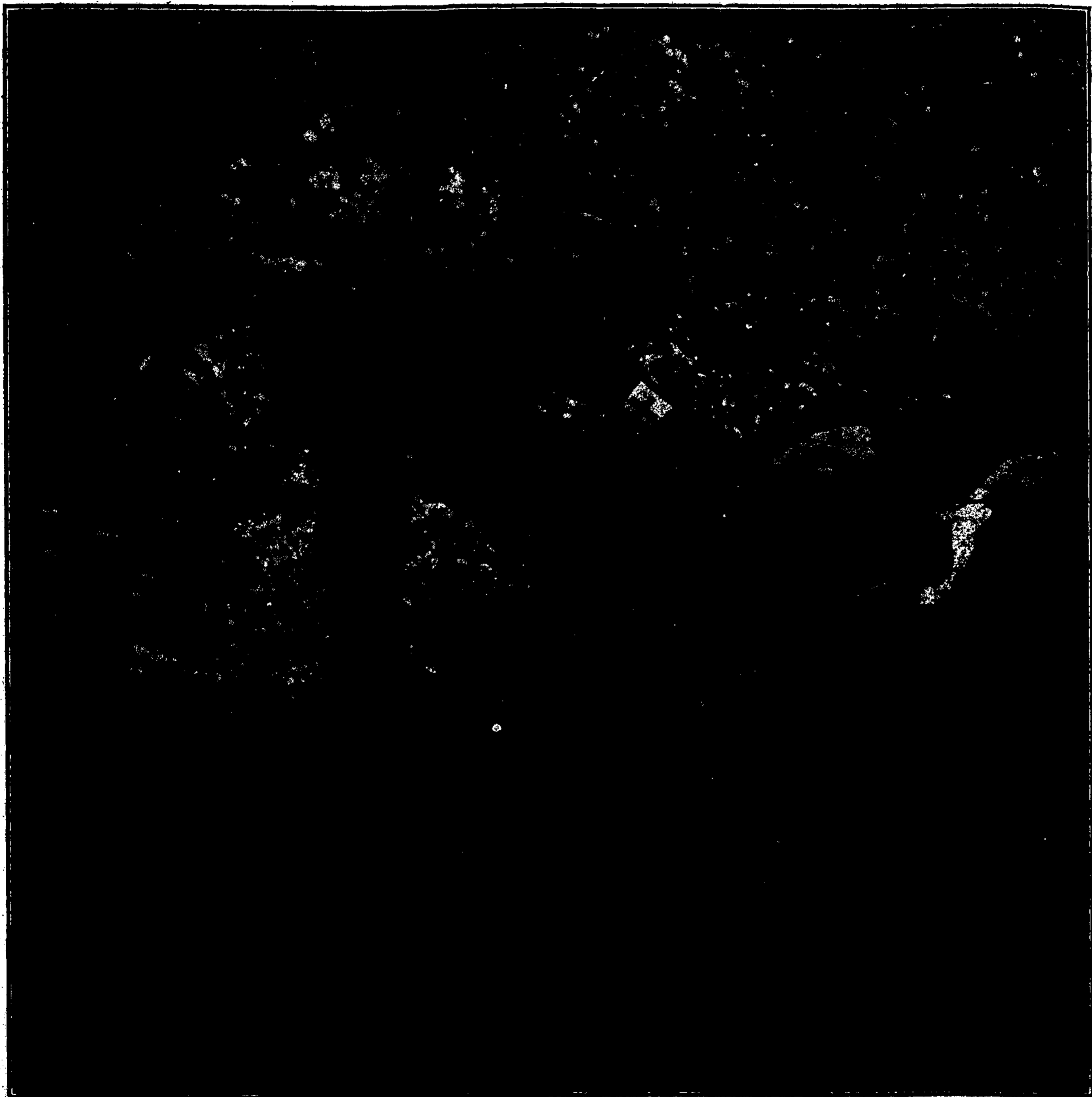
LIETUVOS

Karininkų Ramovės

Kaina 30 ct.

KARYS

Nr. 25

Pirmoji pagalba fronte.

Kiekviena meilė yra žmogaus sielos šventenybė, bet visų didžiausia šventenybė — Tėvynės meilė. Ji yra pagrįsta milijonais kruvinių ašarų, milžiniškais pasiaukojimais ir darbais, tūkstančiais metų kovos ir darbo dėl jos.

Mūsų kariuomenės bei krašto gynimo organizavimo ir kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės svarbesnieji įvykiai prieš 10 metų.

1919 metų birželio mėnuo.

26 d. Visame fronte vedama žvalgyba tikslu išaiškinti bolševikų dalis ir jų pajėgumą.

27 d. Ukmergės grupės bare 7 bolševikai patys atėjo ir pasidavė nelaisvėn. Fronte vedama žvalgyba. Kai kuriose vietose įvyksta žvalgų susirėmimai.

28 d. Ties Komariškiais (7 klm. į šiaurės rytus nuo Aleksandravėlės miestelio) bolševikai didelėmis jėgomis su kulkosvaidžiais bandė pulti mūsų uztvoras, bet buvo atmušti ir netvarkoje pabėgo. Paimta 6 bolševikai nelaisvėn. Mūsiškių 2 sužeisti.

Ukmergės grupės bare mūsiškiai išvijo bolševikus iš Pūslių kaimo. Vėliau tą kaimą bolševikai apšaudė iš artilerijos, bet sviediniai į kaimą nepataikė, o tik šalia kaimo į mišką. Pūsliuose vienas mūsiškių sužeistas.

Kitose fronto vietose šautuvų ir kulkosvaidžių šaudymai.

29 d. Mūsiškiai išvijo bolševikus iš Jakunčių kaimo. Kitose fronto vietose nežymūs žvalgų susirėmimai. Paimta 8 bolševikai nelaisvėn.

30 d. Pirmoji lauko ligoninė išvyko į frontą ir nuvykusi apsisitojo Utenoje.

Ukmergės grupės bare pastebėta atvykusių į frontą naujų bolševikų dalių, kurios rengiasi mūsiškius pulti. Pavaikary kai kuriose vietose bolševikai pradėjo grandimis eiti pirmyn ir mūsiškius pulti, bet buvo atremti. Vakare prasiėjo ir artilerijos šaudymas. Vėliau mūsiškiai dešiniajame sparne perėjo į priešpuolimą ir išvijo bolševikus iš Aštrakalnio, Trinkuškių, Užėniškių, Pūslių.

Apdovanoti savanorių medaliais.

(žiūr. „Kario“ 22 nr.).

2267) Stasiulevičius Jonas, 2268) Stelingis Stasys ats. virš., 2269) Starkevičius Pranas, 2270) Remezas Juozas, 2271) Radzevičius Zigmąs, 2272) Patackas Vincas, 2273) Lunskis Pilypas ats. vyr. pusk., 2274) Mickevičius Balys, 2275) Marciulonis Mikas, 2276) Lukošius Juozas, 2277) Kšivickas Kazys, 2278) Kviadaras Vladas ats. virš., 2279) Kepalas Povilas, 2280) Dagys Stasys, 2281) Komičius Jonas, 2282) Ketvirtis Pranas, 2283) Kananavičius Aleksandras, 2284) Kisielius Aleksas, 2285) Zekas Adomas, 2286) Žiobakas Stasys ats. vyr. pusk., 2287) Žvirblis Vladas, 2288) Zutonas Pranas, 2289) Zorskis Jurgis, 2290) Zavadskas Juozas, 2291) Zeleniakas Jonas, 2292) Zikas Antanas, 2293) Valentinavičius Juozas, 2294) Užpolevičius Jonas, 2295) Ulickas Petras, 2296) Urlikas Juozas, 2297) Trumpaitis Petras, 2298) Simokaitis Feliksas ats. grand., 2299) Tyta Vincas, 2300) Smalinskas Petras, 2301) Sakalauskas Antanas, 2302) Rukas Izidorius, 2303) Pilipavičius Jurgis ats. jaun. pusk., 2304) Savičius Pranas, 2305) Petrulionis Povilas, 2306) Pocevičius Juozas ats. grand., 2307) Ričkus Stasys ats. jaun. pusk., 2308) Parugys Juozas, 2309) Leikauskas Anicetas, 2310) Paukštys Pranas ats. jaun. pus., 2311) Liupsys Pranas, 2312) Rudavičius Stasys, 2313) Zaskevičius Stasys, ats. gen. št. plk. ltn., 2314) Daubaras Antanas, 2315) Demenčius Vladas, 2316) Dačinskas Andrius, 2317) Savickas Leonas, 2318) Dervinis Jonas, 2319) Gelūnas Zigmąs, 2320) Grinkevičius Aleksas, 2321) Grabauskas Jonas, 2322) Grabauskas Stasys, 2323) Garuckas Jonas, 2324) Gopmanas Antanas, 2325) Augustinaitis Stasys, 2326) Borkauskas Juozas, 2327) Misiūnas Juozas, 2328) Mačiulaitis Jonas, 2329) Matečiūnas Balys, 2330) Mockus Antanas, 2331) Matulionis Petras, 2332) Markėvičius Juozas, 2333) Miškinis Jonas, 2334) Masilionis Antanas, 2335) Morkūnas Pranas, 2336) Mackevičius Pranas, 2337) Martišius Vladas, 2338) Mačiulevičius Juozas, 2339) Markevičius Juozas, 2340) Abramikas Antanas ats. grand., 2341) Ignatavičius Stasys, 2342) Ižickas Vladas, 2343) Janavičius Pranas, 2344) Jaskutis Bronius, 2345) Januševičius Feliksas, 2346) Jurevičius Jurgis, 2347) Juška Juozas ats. jaun. pusk., 2348) Dzedulionis Mikas (miręs), 2349) Dzvonkas Kostas, 2350) Dabašinskas Vladas, 2351) Januškevičius Vladas, 2352) Rukša Antanas ats. ltn., 2353) Šerkšnys Jonas, 2354) Lapauskas Kazys, 2355) Lasys Juozas, 2356) Liegerpušis Pranas, 2357) Likarauskas Antanas, 2358) Laurušonis Aleksandras, 2359)

Laskevičius Bonaventūras ats. jaun. pusk., 2360) Mordosas Petras ats. grand., 2361) Morozas Kazys, 2362) Mročka Matas-Kazys, 2363) Machertas Genrikas, ats. vyr. san. pusk., 2364) Mockus Mikas, 2365) Mišinis Jokūbas, 2366) Masiulis Vincas, 2367) Liutikas Feliksas, ats. jaun. pusk., 2368) Limba Ignas (miręs), 2369) Daučiūnas Jonas (patekęs į bolševikų nelaisvę be žinios dingęs), 2370) Čerapavičius Eugenijus, 2371) Paciūnas Stasys, 2372) Paulauskas Petras, ats. grand., 2373) Pivoriūnas Julius, 2374) Krasauskas Bronius ats. jaun. pusk., 2375) Pleštys Aleksas, 2376) Peleckas Jonas, 2377) Puslys Martynas, 2378) Sadauskas Matas, 2379) Zurza Juozas, 2380) Zaura Petras, 2381) Budrevičius Antanas, 2382) Kasperas Pranas, 2383) Kirsniauskas Maušius, 2384) Vitonis Juozas ats. jaun. pusk., 2385) Kurlinskas Juozas, 2386) Šilinskas Antanas, 2387) Survila Antanas, 2388) Ščesnukevičius Juozas, 2389) Sakalauskas Kazys, 2390) Sakalauskas Stasys, 2391) Stalgys Antanas ats. jaun. pusk., 2392) Stakys Pranas, 2393) Šimonis Antanas, 2394) Šaškavičius Aleksas, 2395) Šiaučiukėnas Petras, 2396) Šilvinskas Kazys, 2397) Gustavičius Kazys, 2398) Šuša Vincas ats. jaun. pusk., 2399) Kirdeikis Tadas (miręs), 2400) Jakomas Edvardas, 2401) Šnyras Juozas, 2402) Lakneris Gustavas, 2403) Leckus Karolis, 2404) Kirkus Balys, 2405) Mikolaitis Juozas, 2406) Mučinskas Juozas, 2407) Kupčinskas Juozas (žuvęs), 2408) Mikalauskas Juozas, 2409) Maizelis Robertas, 2410) Kučinskas Juozas, 2411) Kušeliauskas Petras, 2412) Žalkauskas Valentinas, ats. virš., 2413) Bartkus Jonas, 2414) Baranauskas Pranas, 2415) Krikščiukaitis Ipolitas, 2416) Kuodys Izidorius, 2417) Kliokmanas Juozas, 2418) Karpavičius Petras.

Savanori!

Ar tu žinai, kad tik „Karys“ daugiausia rašo apie savanorių reikalus ir Jūsų sąjungos veikimą.

„KARYS“, buvęs Jūsų draugas Nepriklausomybės karų metu, ir šiandien skiria daugiausia Jums vietas. Todėl pats skaityk „KARĮ“ ir ragiok kitus savanorius jį skaityti.

„KARYS“ kainuoja nuo liepos m. 1 d. iki metų galė tik 4 lt.; 3 mėn. 2 lt.

Adresas: Kaunas, „KARIO“ redakcija.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XI metai.

Kaunas, 1929 m. birželio m. 27 d.

Nr. 25 (525)

Skaityk, kiek pajėgi — vėliau pravers.

Kiekvienas žmogus, koks jis būtų, trokšta išsilavinti. Tam tikslui pasiekti lankoma įvairiausių mokyklos. Reikia pažymėti, kad ne visi moka sunaudoti taip brangi laiką, iš kurio yra išaustas visas mūsų gyvenimas.

Jei paimsime kariuomenėje tarnaujančią jaunomenę, tai pamatysime, kad iš visų tik vienas kitas bus kiek daugiau apsiskaitęs, daugiau su gyvenimu susipažinęs; kiti, išskyrus savo specialybę, bus mažai išsilavinę.

Mūsų gyvenimas yra labai painus; norėdami jį bent kiek pažinti, turime būti gerai įsiskaitę. Jis pilnas įvairių nepasisekimų, gyvenimo vilnys blaško mus į visas šalis, kaip jūros mažutį luotelį. Jei norime visa tai pergalėti, išvengti didžiulių gyvenimo sukrėtimų, turime gerai pasiruošti, kad būtume pakankamai stiprūs atremti visus gyvenimo pavojus.

Prieš kelis metus buvo šaukiama; „...Duokit Lietuvai inteligentų, tokių inteligentų, kurie atgijusiai, baisaus karo nuteriotai, valstybei galėtų tvirtus kultūros rūmus pastatyti“...

Šiandien pilnos gimnazijos besimokančios jaunomenės, pilnas universitetas. Vienam ar kitam darbui jau galima diplomuotų žmonių pasirinkti.

Tačiau vien tuomi neturėtume pasitenkinti. Juk gyvenimas mūsų neklaus, kur mokeisi, ką esi baigęs, tik

vienai viena paklaus, kokį darbą moki ar sugebi atlikti, ar gali tinkamai patarnauti tėvynei ir valstybei?

Tai be tiesioginių karo pareigų, jei norima vispusiškai ir gerai išsilavinti — reikia skaityti knygas.

Yra sakoma: „Gera spauda — antras mokytojas“. Joje mes rasime įvairių mums naudingų žinių, ji patenkins mūsų dvasios reikalavimus.

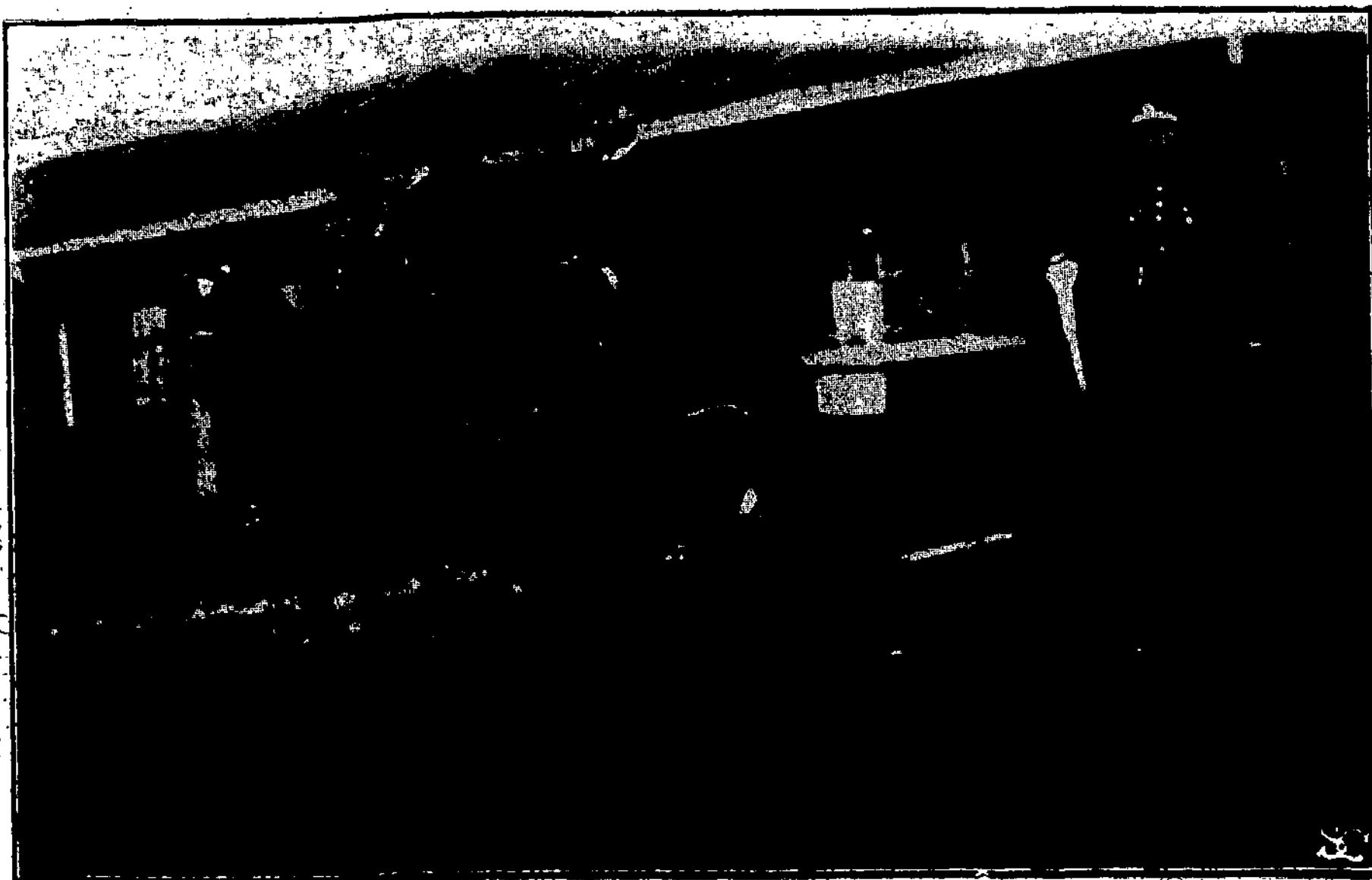
Ne veltui vienas Anglijos vyskupas kartą yra prasi-taręs: „Knygos moko mus nieko nereikalaujamos. Jos neprašo mūsų nei drabužių, nei pinigų. Kada tik kreipiamės, jos visuomet nemiega, tyrinėjant kokį nors klausimą, jos visuomet išriša mūsų nesusipratimus bei abejojimus. Jei mes jų nesuprantame, jos kantriai mūsų tamsumą nukencia“..

Spauda, knygos ar laikraščio pavidalo, supažindina mus su įvairiais gyvenimo klausimais. Iš spaudos mes žinome, kaip susikūrė gyvybė šiame žemės rutulyje. Mes žinome, kaip kūrėsi tautos, vystėsi ir augo; paskui vienos jų žlugo, o ant jų griuvėsių vėl kūrėsi naujos tautos. Spauda mums pasako, kokių naujų išradimų ir permąny įvyksta visose mokslo srityse. Spauda lavina mūsų protą ir auklėja sielą.

Paskaičius veikalus garsių pasaulinių mokytojų (pedagogų), kaip tai Pestaloči, Fersteris ir kitų, įgauni dva-

Mūsų Respublikos Prezidentas yra jojimo mėgėjas. Nors jis užimtas svarbiais valstybės reikalais, mažą laiką skiria poilsiui, bet ir tas trumpas poilsio valandas naudingai leidžia savo sveikatai palaikyti, kuri yra brangi visai tautai. Kada tik jis laisvas, galima jį matyti raitą 1 gusarų pulke, jojimo aikštėje, arba Kauno apylinkėse.

Šiame vaizdely matome (vidury) R. Prezidentą A. Smetoną, jo dešinėje 1 gusarų pulko bereitorį Pivorį, ir kairėje R. Prezidento rūmų komendantą vyr. ltn. Raščių.

sios ramumo, kantrybės ir pasiaukojimo siekiamiems idealams.

Pavartykime biografijas garsiųjų žmonių, kurie įvairiais išradimais yra patarnavę mokslui ir visuomenei; mes pamatysime, kad daugeliui iš jų tik knygos buvo akstinu, pastūmėjusiu prie garsių darbų.

Garsus anglų fizikas Mykolas Faraday'as buvo toks neturtingas, kad gyveno viename Londono tvarte. Kiek vėliau apsigyveno pas knygrišį. Kartą įrašant „Enciklopedija Britanica“ jis pastebėjo straipsnį apie elektrotechniką ir į jį įsigilino. Vėliau pradėjo daryti menkus bandymus (koki jam buvo prieinami). Paskui netikėtai pateko laboratorijon. Kaip tik tuo tarpu Londone buvo garsus chemikas akademijos profesorius H. Davy'as. Jis duodavo savo raštus šiton laboratorijon, kuriuos Faraday'as atsidėjęs skaitydavo. Kartą iš tų raštų parašė ištrauką ir nusiuntė ją autoriui. Davy'as suprato jį ir pasikvietė pas save; davė jam valyti įrankius auditorijoje. Faraday'as su dideliu atsidavimu klausėsi lekcijų. Kiek vėliau mūsų beturtis Faraday'as tiek išsilavino, kad buvo pakviestas universiteto profesorium.

Gal kas pasakys: „Tai išimtis“. O nel Tokių pavyzdžių yra daugybė. Teodoras Parkeris, garsus oratorius ir rašytojas, buvo dailidės sūnus. Jaunystėj dirbo juodą darbą, tačiau nepraleido nė vienos laisvos valandėlės ir atlikusį nuo sunkaus darbo laiką sunaudojo knygas skaitydamas. Kartą, būdamas laisvas nuo kasdieninio darbo, pėsčias nuėjo į Hovardo universitetą ir ten puikiai išlaikė egzaminus. Kai sugrįžęs pasisakė apie tai tėvui, tas pasakė: „Gera padarei, mano mylimasis sūnau, vienok nė cento neturiu, kuo tave universitete laikyti galėčiau“... Teodorui to nė nereikėjo. Paskutiniams egzaminams pasiruošė jis namieje ir universitetą baigė su dideliu pagyrimu.

Šaulių šventė.

1919 m. Ar senai čia, rodos, buvo tie metai, ar senai praėjo tie sunkūs, bet ir garbingi kovų laikai dėl mylimojo krašto laisvės. Rodos, tik vakar tai buvo... o jau, žiūrėk, 10 metų prabėgo. Ir jau prabėgo 10 metų, kai gyvuoja mūsų Šaulių Sąjunga, savo kilniais darbais ir narsiais žygiams daug, oi daug padėjusi Lietuvai atsivaduojant iš svetimųjų jungo ir stiprėjant, kultūrejant.

Kada mūsų senoji sostinė Vilnius dar tebeliūdi baltojo erelio verguvėj, kada jis dar tebelaukia mūsų kariuomenės ir šaulių vieningų ir galingų eilių ties Gedimino pilim, senelis Kaunas, mūsų laikinoji sostinė, turėjo progos pamatyti gražią ir gausingą šaulių šeimą.

Jau birželio 22 d. iš visų Lietuvos kampų pradėjo burtis šauliai į Kauną. Su savo vėliavomis, orkestrais žygiuoja šaulių eilės iš stoties. Vakare jau pilna Kaune pilkuojančių šaulių. Juodarūbė bei kitoki Kauno publika kažkaip stebuklingai tirpsta tarp pilkuojančių svečių ir retėja. Mat, ir daugelis kauniečių, nusimetę savo kasdienius rūbus, įsivilko į šauliškus. Kaunas sušaulėjo. Rodos, jie užėmė Kauną, dabar jie Kauno valdovai. Kaunas taip pat ir pasipuošė. Radio stiebe naktimis šviečia šaulių ženklas — skydas; šaulių Sąjungos namai iliuminuoti, ant vartų iškeltas garbingos atminties šaulių tėvo ir jų sąjungos kūrėjo Putvinskio paveikslas. Žiūrėdamas į tą paveikslą kažką sieloj jauti, nors ir

Taigi matome, kad knygų skaitymas yra reikalingas, nes vėliau suteikia daug naudos. Laikas būtų mūsų kariams atsisakyti nuo įvairių ir net dažnai sveikatai kenksmingų pasilinksminimų; reikia mesti nuobodžiavimas ir betikslus, kartais iš kertės į kertę, bastymasis, o imtis mokslo ir naudingų, gerų knygų skaitymo. —

Reikia atsiminti: ką šiandien pasėsi, tą rytoj piauši...

Yra labai daug knygų, kurių skaityti negalima. Jos naudos jokios neduoda, tik tvirkina visuomenę. Tokios knygos vadinamos pornografiškomis.

Apie anksčiau minėtas knygas plačiau kalbėti neverta, tik reikia pažymėti, kad jau senovėje prieš jas buvo kovojama.

Kartą Spartoje (senovės Graikijoje) Aristofanas pasakė: „Ne su tokiais raštais išsiplatino Maratono didvyriai; jie buvo nusizeminę, tyrų papročių, pilni kilnių idėjų“...

Kol tose valstybėse buvo doros knygos, žydėjo dailė, augo didvyriai. Bet kuomet puolė dora, tautos išsigimė ir žlugo.

Todėl, ypač mums kariams, gražiausiems ir tvirčiausiems lietuvių tautos žiedams, itin reikėtų j tai dėmesys kreipti. Skaitykime tokias knygas, kurios lavina mūsų protą ir auklėja sielą. Skaitykime, kiek pajėgiame, nes vėliau, ar tai vienu ar kitu būdu pravers.

Be to, šis mėnuo paskelbtas lietuviškos spaudos platinimo mėnesiu. Tad stokime, mieli kariai, visi iki vieno talkon! Stropiai imkimės gerų knygų bei laikraščių skaitymo! Skaitykime ne tik patys, bet uoliai skatinkime tai daryti savo valdinius, draugus, gimines ir pažįstamus! Skaitymo pasėkos greit pasireikš. O per spausdinto žodžio skaitymą apsišvietę, gerai gyvenimo reikalavimams pasiruošę, daug greičiau ir daug lengviau atliksime mums tėvynės statomus uždavinius, kurių svarbiausias — atvaduoti pavergtosios tėvynės dalį ir mūsų svajonę — seną sostinę Vilnių!

Beta.

didingo, bet drauge ir jaudinančio — to asmens jau nebėra gyvųjų tarpe — drauge pasidžiaugti, pergyventi tą didingą įspūdį, pamatyti koki graži išaugo šaulių šeima, jo įkurtoji sąjunga.

Pirmoji šventės diena. Iš ryto diena graži, saulėta. Nuotaika didžios šventės. Šaulių eilės renkasi į Petro Vileišio aikštę paradiui. Gražiai susirikiuoja ir laukia. Vėliavos, tartum žaliuojantis miškas, apjuosia aikštės vidury parengtą aukurą. 11 val. pamaldos, kurias laiko kanauninkas J. Tumas. Po pamaldų jo pamokslas.

Baigiasi pamaldos ir pamokslas. Sujudo šaulių eilės ir vėl sustingsta. Respublikos Prezidentas išeina iš estrados į aikštę. Šaulių Sąjungos viršininkas mjr. Kalmantas, pasitikęs jį, raportuoja. Aplink tylu. Raportas baigtas. Privažiuoja karieta, kurion sėda Respublikos Prezidentas ir apvažiuoja šaulių eiles, sveikindamas jas. Jungtinis gausingas šaulių orkestras griežia. Susikaupimas pas visus. Tik kartas nuo karto pasikartoja R. Prezidento sveikinimo žodžiai ir šaulių atsakymai.

Apvažiavus ir pasveikinus šaulių eiles, Respublikos Prezidentas vidury aikštės kalba į šaulius, juos sveikina ir linki jiems stiprėti ir dirbti Tėvynės gerovei. Po jo kalbos įvyksta šaulių paradas.

Pro Respublikos Prezidentą eina gausingos ir miklios šaulių eilės rinktinėmis, o rinktinės kuopomis išsirikiavusios. Prieš rinktinės eina jų vėliavos,

kurios, praeidamos pro Respublikos Prezidenta, jam nusilenkia. Pirmučiausia eina šiaulių rinktinė. Pirmą einančioji minėtos rinktinės kuopa su šalmais ir visa municija daro gražų išpūdį, tikrai karingą vaizdą. Paskui eina kitos rinktinės. Įvairūs veidai: čia jau senyvas žmogus, čia dar beveik vaiktis išdidžiai žygiuoja, bet visų daugiausia tai jaunų, žvalių ir energingų vyrų veidai. Kai kurių rinktinių žygiuoja dviratininkų komandos, pėsti eina ir raitieji šauliai. Einant Klaipėdos krašto šauliams, minioj pasigirsta valio ir rankų plojimas. Klaipėdiečių rinktinė savo uniforma skirtinga nuo kitų šaulių — jų rūbai tamsiai žalsvi. Veidai išdidžiai rimti. Pagaliau eina mūsų šaulės. Jos taip pat išdidžiai ir gražiai žygiuoja. Daugelis tiesiog kariškai, tartum nenori užsileisti vyrams ir demonstratyviai parodō, kad, reikalui esant, ir jos, Lietuvos moterys ir mergužėlės, sugebės drauge su savo vyrais ir bernuželiais ginti Tėvynę ir vaduoti pavergtąją sostinę. Vienos jų grupės šaulių uniforma pasipuošusios, kitos — tautiškais rūbais. Graži ir pirmą kartą taip gausiai matoma jų kariuomenė. Šaulėms einant, vyrai iš minios valio ir plojimu pasveikino jas — naujas savo padėjėjas būsiančiuose karuose. O juk jos daug kame galės padėti vyrams.

Iš estrados žiūri šaulių parado daug aukštų svečių: kariškoji vadovybė, ministrai, užsienio svečiai ir kt. Buvo atvykusios Latvijos ir Suomijos šaulių delegacijos. Paradas praėjo gražiai ir tvarkingai. Gausiai buvo susirinkę žiūrėti parado ir šiaip Kauno ir jo apylinkių gyventojų, karių ir moksleivių. Nors iš atvykusių šventėn per 10.000 šaulių parade dalyvavo tik apie 6000, bet ir tai, kol praėjo, prabėgo apie pusantros valandos. O juk tik kelintoji mūsų šaulių dalis atvyko į Kauną šventei — dauguma jų liko namie. Šis reiškinys rodo, kad mūsų šaulių šeima yra gausinga ir stipri.

Po pietų šauliai ir šaulės taip pat rikiuotė, su vėliavomis ir jungtiniu savo orkestru, aplankė Respublikos Prezidentą ir ministrų pirmininką, sveikindami juos ir pareikšdami savo pasiryžimą ir atsidavimą tėvynės gynimo ir Vilniaus vadavimo darbui. Jų galingas valio tai pabrėžė, kad jie ištikimai stovi ir stovės tėvynės sargyboje, ir joks priešas Lietuvai, nei iš svetur, nei iš vidaus, nebaisus, nes greta kariuomenės stovi dar viena galinga jėga — šauliai.

Vakare šauliai susirinko prie Karo Muziejaus. Pusiau devintos prasideda vėliavų nuleidimo apeigos. Daugumas šaulių pasilieka gatvėje: į sodnelį įeina jų vėliavos ir atstovai. Šaulių Sąjungos pirmininkas A. Zmuidzinavičius ir viršininkas mjr. Kalmantas pas paminklą žuvusiems pasako kalbas, primindami žuvusiųjų darbus ir pabrėždami šaulių uždavinius. Šaulių chorui giedant maldą už žuvusius, uždedamas vainikas pas paminklą žuvusiems. Vėliau vėliavų nuleidimo apeigos ir maldą už žuvusius. Himną grojant suskamba Laisvės varpas. Tos gražios mūsų karo muziejaus tradicijos išpūdingai veikia kiekvieną, o pirmą kartą tai matanti provincijos svečia, aišku, kuo labiausiai ir jo atminty ilgai, ilgai užsiliks ši valanda.

22 val. L. F. L. S. stadione buvo pastatyta L. Giros misterija „Kovos trimitai“. Ši graži misterija vaizduoja mūsų istoriją. Nors pradėjo šiek tiek lynoti, bet žiūrovų nesulaikė. Jų buvo gausiai su-

sirinkę. 24 val. ten pat suruoštos Joninių apeigos. Uždegtos ugnys ir linksmintasi iki ryto.

St. Butkus.

Ne vienos aukos vandeniui.

Vanduo kasmet reikalauja daug aukų, ypač maudymosi sezonui prasidėjus.

Vandens mėgėjams yra naudinga ir net privaloma žinoti taisyklės, kaip apsisaugoti ir išvengti nelaimės vandenyje.

1. Klausyk viršininkų liepimų. Neik maudytis ten, kur tau patinka, bet ženklai, kur yra nurodyta maudymosi vieta.

2. Jei dalyje yra nustatyta maudymosi tvarka — laikykis jos. Neik vienas maudytis, kai liepiama žygiuoti komandom, klausyk ką sako maudyklės dežuras ar paskirtas tvarkdarys.

3. Būk atsargus! Jei nemoki plaukti, ar mažai moki, ypač kai maudaisi upėj, tai įbridęs kiek reikia nesijudink iš vietos, nebraidžiok. Braidžiodamas gali į duobę įkristi, pasinert ir visai negalvodamas apie mirties pavojų su šiuo gražiuoju pasauliu atsiveikinti.

4. Neišmanėli, kuris leistųsi per daug rizikuoti, sudrausk, pasmerk jo neišmanymą.

5. Niekad nekurstyk kito plaukti, nerti, bet pats atmink, jog nelaimei ištikus, esi atsakingas savo sąžinei ir Dievui už tai, kad, užuot išpėjęs žmogų, apgynęs jį nuo nelaimės, jį pats pastūmei į nelaimės bedugnę.

6. Nepravardžiuok kito „boba“, „bailys“ ir pan., nes tai, kad žmogus upėj moka prigerti nė kiek dar neludija, kad jis būtų buvęs drąsus, ir niekam toki mirtis garbės nedaro.

7. Prieš maudymąsi, nusirengęs kiek, atvėsk ore, o ne iš karto sušilęs šok į vandenį. Nuo staigaus kūno atšalimo, kokia nors kūno dalis, paprastai rankos ar kojos, lyg suakmenėja — žmogų pagauna mėšlungis. Tokia padėtis yra labai pavojinga ir nesunku bus dugną pasiekti.

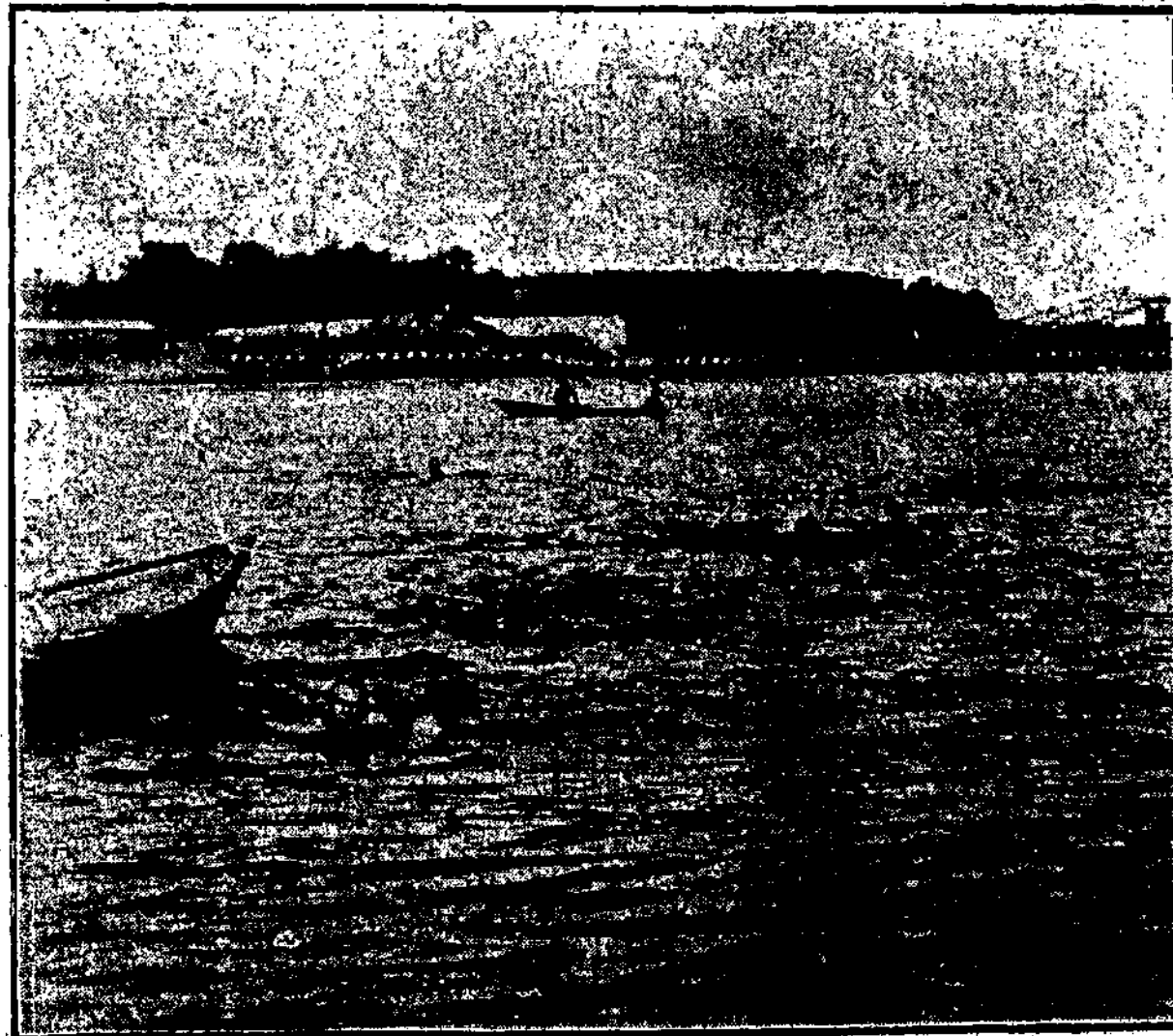
8. Napatartina kaitros metu maudytis vidurdieny, nes vidurdienį saulė labiausiai kaitina. Gali apalpti, ir jeigu apalpinimas įvyktų vandeny, gali žmogų ir negilioj vietoj į aną pasaulį palydėti.

9. Stenkis maudytis iš ryto anksti ir pavakarį. Šis laikas ypač patogus maudymuisi dėl to, kad žmogaus viduriai sušpėja suvirškinti tą maistą, kurį suvalgė per pietus, nes maudymasis pilnais viduriais, ypač tuoj po pietų, yra labai pavojingas sveikatai, o taip pat ir gyvybei.

10. Napatartina daugiau dvejų kartų per dieną maudytis. Vandeny ilgai nebūk — užtenka 15-20 min. Nelaimėi ištikus gelbėk draugą.

Atmink visuomet šiuos patarimus. Jie apsaugos nuo be galo liūdnų reiškinių. Atmink kiek skausmo ir ašarų teks pernešti motinėlei, tėveliui, sesutei, broliukui, merguželei, kai tavo lavoną išmes į krantą nežinąs gailėsčio vanduo. Taigi — nė vienos aukos vandeniui!

Jz.

Vėsiam Nemuno vandinėly...

A. a. karo lakūną kpt. Nastarą laidojant.

Šių metų birželio mėn. 20 d. 17 val. 32 min. karo lakūnas kapitonas Jonas Nastaras, nukrisdamas su lėktuvu, užsimušė. Pasitraukė iš mūsų aviatorių eilių, palikdamas apie save daug gražių atsiminimų.

Kas nežinojo kapitono Nastaro augaloto, tvirto, linksmo būdo, drąsaus aviatorio? Jo asmeny buvo tikras karininkas ir aviatoris. Visuomet buvo kupinas norų skristi ir skristi. Leiskite tik jį skristi į dausas į erdves, nors vėtros siaustų, ir jis pilnas drąsos, pasiryžimo, nepaisydamas blogiausių sąlygų ir pavojaus, linksmas skrisdavo.

Kaip ir kiekvieną aviatorį, taip ir kap. Nastarą aviacijos tarnyboj lydėjo avarijos. Buvo keletą kartų sunkiai pritrenktas ir prieš paskutinę avariją, Lekečiuose, Nepriklausomybės paminklo atidengimo metu, nukrisdamas su lėktuvu sulaužė sau porą krūtinės kaulių. Tos visos šiurpulingos avarijos, fiziški skausmai, nebaidė Nastaro. Pasveikus ir grįžus eskadrilėn, pirmą jo žodžiai būdavo: „ponas vade, kada leisi man skristi?“

Ir vėl su ta pačia linksma šypsena, storoku garsiu balsu „kontakt“, užsivedęs motorą, skrisdavo.

Mylėjo kapitoną Nastarą visi aviatoriai. Mylėjo, gerbė ir jis visus. Jis buvo atviras, draugiškas, sąžiningas ir su visais vienodas.

Aviacijos tarnybą mylėjo ir ją ėjo visai atsidavęs jai. Už ypatingus nuopelnus valstybei apdovanotas 4 laipsnio Gedimino ordenu.

Kapit. Jonas Nastaras buvo dar jaunas vyras ir daug žadėjo tėvynei. Jis gimė 1895 m. balandžio 1 d. Šiaulių apskr., Meškučių valsč., Prižginų kaime, pasitūrinčio ūkininko sūnus. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje ir baigęs ją studijavo mediciną Tomsko universitete.

Tarnavo rusų kariuomenėj Sibire ir 1917 m. rugpjūčio 26 d. pakeltas į karininko laipsnį. Rusų revoliucijos metų teko jam daug pergyventi sėdžiant kalėjimuose iš kur tik 1921 m. pabaigoj išspruko ir grįžo

A. a. karo lakūnas kpt. Nastaras, žuvęs šio mėnesio 20 d.

Šiauliuose prieš 10 metų.

1919 m. balandžio mėn. pirmoje pusėje, pagal Krašto Apsaugos Ministerio įsakymą, buvo baigtas likviduoti 1 pėst. Žemaičių batalionas. Bataliono kareivių dauguma buvo išsiųsta į Kauną, o iš likusių buvo įsakyta suformuoti Tauragės, Šiaulių ir Kuršėnų komendantūras. Suformuotoji Šiaulių komendantūra su naujai paskirtu komendantu karininku A. Birontu turėjo nuvykti į Šiaulius ir perimti komendantūrą iš laikino komendanto karininko Motiejūno - Valevičiaus. Karininkas Birontas su karin. J. Šimku ir karo valdinku Z. Kaulakiu, komendantūros komanda ir komendantūros kuopa balandžio 15 d. jau buvo Šiauliuose, o aš dar likau kelioms dienoms Tauragėj baigti likviduoti batalioną ir atvykau į Šiaulius tik prieš pat Velykas.

Šiauliuose tuo metu dar tebebuvo vokiečių kariška ir civiliška valdžia ir mes čia jautėmės tik lyg kokie juamiai. Miestas — vien tik griuvėsiai. Komendantūros kuopai vokiečiai atidavė dabartinį ir buvusį dar prieš karą berniukų gimnazijos rūmą, o pačiai komendantūrai apšipusį dviejų aukštų namelį (dabar čia yra knygynas). Vokiečių kariuomenės Šiauliuose radome gana daug ir įvairių ginklų rūšių.

Įvairių okupantų nukamuoti gyventojai be galo nuoširdžiai mus sutiko. Pirmąją Velykų dieną Šiaulių ponios tiek karininkus, tiek ir kareivus pakvietė į gimnazijos rūmus (dabartinę mergaičių gimnaziją) — į

vaišes. Mes buvome be galo maloniai priimti. Pilni didžiausi stalai įvairių skanėsių: tortų, mazurkų, babkų, kumpių, dešrų, margučių, sviesto, įvairių pyragų, pyragaičių ir kitokių įvairenybių. Reikėjo daug sumanymo ir darbo padėti, kad tuo metu tiek daug ir tiek skanių daiktų nualintam mieste surinkti ir pagaminti. Daugelis, manau, ir nuo savo burnos nutraukė, norėdami geriau pavaišinti ir daugiau nuoširdumo parodyti savo gynėjams. Į sutiktuves buvo atvykusi beveik visa Šiaulių inteligentija su savo poniomis ir panelėmis. Po gausingų vaišių ir širdingų sveikinimo kalbų pasigirdo fortepijono garsai ir prasidėjo tautiški šokiai ir žaidimai, užsitęsę keletą valandų. Šokome ir karininkai, ir kareiviai. Čia mūsų malonūs šeimininkai negalėjo susilaikyti neprikalbėję daugybės komplimentų dėl gražaus ir tikrai džentelmeniško mūsų kareivių elgesio. Iš tikrųjų, jei palyginti revoliucijų ištvirkintus vokiečių ir rusų kareivių elgesius su mūsų, tai mūsų buvo galima laikyti tikrais aristokratais. O ir iš išvaizdos mūsų buvo šaunūs vyrukai, nes daugelis buvo apsitaisę nuosavais dailiai pasiūtais uniforminiais rūbais.

Maloniai praleidus pirmas Velykų dienas reikėjo skubiai imtis įtempto darbo. Mieste buvo daugybė įvairaus plauko bolševikų ir lenkų agentų ir netekusių jokios drausmės pojūčio vokiečių kareivių, o apskritį siautė plėšikų gaujos. Tekdavo net siųsti į apskritį baudžiamuosius būrius plėšikams gaudyti ir taip pat agitatoriams, ir juos bausti. Reikėjo taip pat rūpintis

savo mylimon tėvynėn Lietuvon 1922 m. sausio mėn. 30 d. stojo į Lietuvos kariuomenę, į artileriją. Artilerijoje neilgai patarnavęs persikėlė į aviaciją ir čia tragingai baigė gyvenimo kelią.

Š. m. birželio mėn. 22 d. 17 val. vyriausybės nariai, aviacijos karininkai ir gausinga minia palydėjo velionies karstą į kapines.

Paskutines atsisveikinimo kalbas prie duobės pasakė kariuomenės vyr. kapelionas Mironas, jo Excelencija ministeris pirm. ir kr. ap. min. prof. Voldemaras ir aviacijos v-kas gen. št. pulk. ltn. Pundzevičius, apibūdinami velionies asmenį, jo žygius ir nuopelnus mūsų tėvynei.

Sudiev, narsuoli lakūne!

I. Š.

Kpt. Garolis, laimingai nusileidęs su parašutu iš krentančio lėktuvo su kuriuo žuvo kpt. Nastaras.

Pagirtinas ir sektinas jaunų aviacijos kareivių pavyzdys.

Tiek mūsų tautoj, tiek kariuomenėj užsilikę rusų ir kitų padaužų papročiai pamažu nyksta: piktžodžiavimai, kyšiai, įsivaizdavimai ir kiti pan. Su kitais papročiais drauge nyksta ir dainavimo metodas. Prisimena kai rusai mėgo garsiai šūkauti, klykauti arba, lyg vilkai, į gerkles sukišę pirštus, sustaugti. Žmones stebino ne daina, bet barbariškas ir aziatiškas klyksmas. Tiesa, kareiviams rikiuotėj einant tylėti irgi negražu, atrodo lyg avių pulkelis, piemenio genamas; didelis klyksmas irgi smerktinas. Tą blogąją ydą pirmieji pastebėjo Karo Mokykla ir ryšių bataliono mokomoji kuopa: jų dainuojamos dainos pasižymi ne triukšmingumu bei klyksmu, bet švelniu, harmoningu ir žavinčiu skambumu. Matyt, ir mūsų jaunieji aviacijos kareiviai, pastebėję šią ydą ir supratę dainavimo svarbą, nutarė išmokti gražiai dainuoti. Šiam reikalui jaunieji kareiviai, taip pat ir jų kadras, sudėjo laisva valia pinigų, nusisamdė dainų mokytoją (ats. vyr. pusk. M. Liuberski), kuris sutiko, beveik pusdykiai, mokyti dainuoti. Prityręs mokytojas sugebėjo juos per kelioliką pamokų išmokyti dainuoti. Rezultatai pasiekti kuo geriausi: mėnuo laiko, o jau pralenkė dainomis senuosius. Patenkinti jų viršininkai ir jie patys, kad gražiai dainuoja. Galėtų ir kitų dalių jaunieji kareiviai paimiti pavyzdį iš mūsų, jeigu nori, kad praeiviai pasigrožėtų jų dainomis.

Vyr. pusk. St. Čepulis.

**K a r e i v i ! P a t s s k a i t y k „K a r j“
ir kitus ragink j i s k a i t y t i .**

ir kariuomenės maitinimu; tai sudarydavo ypatingų sunkumų. Juk kraštas, buvusių čia visai neseniai bolševikų ir ištvirkusių vokiečių kareivių, buvo visiškai nualintas: be galo sunku buvo kur surasti maisto bei pašaro. O mieste tuo tarpu jau buvo apie 200 komendantūros kareivių ir apie tiek pat pradėto formuoti atskiro pėstininkų Šiaulių bataliono. Maitinimo klausimą dar sunkino plačiai išsišakojusi maisto produktų kontrabanda į Latviją. Komendantas išleido privalomą įsakymą, griežtai draudžiantį maisto ir pašaro išvežimą. Tačiau įvairaus plauko šmugelninkai (reikia tiesą pasakyti, tai būdavo daugiausia žydai) pradėjo kviestis talkon net vokiečių žandarų. Būdavo šmugelninkas prisikraus pilną vežimą uždraustų išvežti prekių, pasisodins ant jų porą pasamdytų ginkluotų vokiečių žandarų ar šiaip jau kareivių ir drožia sau Rygos link. Mūsų patruliams sustabdžius tokį vežimą, vokiečiai paaiškino, kad prekės vežamos Latvijos stovinčioms jų kariuomenės dalims. Pradžioj, kol dar nepakankamai buvome prityrę, tokius vežimus praleisdavome. Vėliau sužinojome, kad mus prigaudinėja. Patruliams buvo įsakyta, nežiūrint sėdinčių vokiečių, tokius vežimus varyti mūsų komendantūron išstardyti. Tuo būdu mes su laikėme nemažai kontrabandos, dėl kurios susikompromitavo nemažai ne tik vokiečių žandarų ir kareivių, bet ir karininkų. Be to, iš vokiečių vadovybės buvo pareikalauta, kad jie pirkdami bet ką, net ir savo reikalams, turi gauti mūsų komendantos sutikimą.

Mūsų kareiviai savanoriai uoliai ir tiksliai vykdė visus komendantos paliepimus. Tas mūsų kareivių drausmingumas vokiečiams labai trukdė laisvai šeiminkauti ir, žinoma, negalėjo jiems patikti. Jie įvairiais būdais stengėsi ištvirkinti mūsų kareivius ir pakirsti juose geležinį drausmingumą.

Nebegaliu atminti kokią dieną vienas mūsų kareivis atėjo komendantūron ir pranešė, kad ryt vakare tokia tai valandą prasidėsiančios žydų skerdynės. Vokiečiai duosią sutartą signalą ir pirmieji pulsią žydus, o mūsų kareiviai, išgirdę signalą, turį tuoj bėgti iš kareivinių ir pulti žydų krautuves kitoj vietoj. Prieš numatytą laiką vokiečių parinktoj puolimo vietoj buvo paslėptas mūsų patrulis. Vos tik vokiečiai, davę sutartą ženklą (rodos, buvo paleistos raketos), pradėjo plėsti menkutę žydo krautuvėlę, tuoj iššokęs mūsų ginkluotas patrulis juos sučiupo ir atvarė komendantūron. Iš čia komendantos įsakymu buvo nuvesti į kalėjimą. Vokiečių komendantui baisiai nepatiko ir jis pareikalavo atiduoti jam jo kareivius. Tačiau, kai pamatė, kad jo nenusigąsta, pradėjo kiek švelniau derėtis. Po gan ilgų derybų kareiviai buvo jam atiduoti su sąlyga, kad už plėšimus būtų teisiami. Komendantas kareivius atsiėmė, bet ar jie buvo teisiami, negaliu pasakyti. Tuo būdu vokiečiams nepasisekė mūsų kareivius išprovokuoti.

Kitą kartą buvo gautas iš Kelmės vieno valsčiaus valdybos nario pranešimas telefonu, kad žydai ten su-

Latvių partizanų pulko šventė VI. 22 d.

Pasibaigus didžiajam karui ir pradėjus savarankiškai tvarkytis Pabaltijo valstybėms, Lietuvos ir Latvijos aplinkybės daug kame sutapo. Ir Lietuvos, ir Latvijos centro vyriausybės nebuvo tiek stiprios, kad visur galėtų pareikšti savo įtaką. Tą spragą užkišo patys gyventojai, jų susipratimas ir krašto nepriklausomybės troškimas. O kiek vėliau, vokiečiams pasitraukus, bolševikai nevaržomai sekė jų pėdomis ir užėmė nemažus Lietuvos ir Latvijos plotus; daugelis vietų buvo atskirti nuo centrų.

Bet ir tosios atskirtos sritys nenuleido rankų, nepasidavė apatijai, bet pačios savo jėgomis vietose kūrė abiejų kraštų nepriklausomybei pamatą. Jei tas kai kur nevyko ramiose sąlygose, tai imtasi ir ginkluotos jėgos.

Jei imsime Lietuvą, tai čia regime pradžioj savarankiškai veikiančius joniškėliečius; kovoms siaučiant savo žemę gina perlojiečiai ir t. t. Bet Lietuvos padėty mes šiek tiek nusivokiame, turime tuos įvykius jau aprašytus; be to, nemaža medžiagos dar šiais metais bus išspausdinta „Karo Archyve“.

Apie savo kaimynus tų žinių turime mažiau, arba, teisingiau bus pasakyti, kad labai mažai žinome. Tuo tarpu ir ten buvo savi Joniškėliai. Vieną tokių noriu čia kol kas trumpai paminėti (plačiau bus aprašyta „Mūsų Žinyne“).

Prie Lietuvos prieinantis Subato, Bobrinės, Aserno rajonas bemaž neturėjo ryšių su Ryga, bet savo pastangomis sudarė pasipriešinimą plūstantiems bolševikams. Susiorganizavo partizanų pulkas, kurio organizatorium ir vadu buvo dabar Lietuvoje esąs latvių karo attaché pulk. ltn. Indans. Veikė jis be jokių nurodymų iš aukščiau, bet savo valia

ir pasiryžimu. Jo suorganizuotas partizanų pulkas buvo vienintelė toje srityje valdžia, o kaip tokia

Pulk. leit. Indans, Latvijos karo ataše Lietuvoj, buvęs 1 latvių partizanų pulko vadas ir dabar partizanų sąjungos garbės pirmininkas. Šis pulkas neseniai šventė savo 10 gyvavimo metų sukaktuves.

pirko keliasdešimt arklių, užsodino ant jų vokiečius ir siunčia į Latviją.

Vokietukus pasitikti buvo pasiūstas sustiprintas patrulis, kuris nakčia juos ir atgabeno mūsų komendantūron su visais arkliais. Čia jau buvo suimta vienas ar du vokiečių karininkai, kurie labai smarkiai prieš suėmimą protestavo. Kitą dieną atėjo ir vokiečių komendantas pareikšti griežtą protestą, bet nieko nepešus atvyko derėtis iš Mintaujios „geležinės divizijos“ štabo karininkai. Tačiau mūsų komendantas ir jiems nurodė, kad čia, Šiaulių apskrity, tik Lietuvos valdžios skirtas komendantas gali šeimininkauti, ir, kas nusizengė jo privalomam įsakymui, turi būti nubaustas. Vokiečiai įrodinėjo, kad arkliai esą pirkti „geležinės divizijos“ reikalams, kad ši divizija „padedanti“ mums laikyti prieš bolševikus frontą. Bet ir šie „draugiškumo“ įrodymai nieko negelbėjo: arkliai buvo konfiskuoti, o vokiečiai paleisti.

Vokiečiai pradėjo pykti ir mums grasinti. Vieną kartą jaunas žydukas, pasisodinęs ant vežimo vokiečius, vežė per Radviliškį šmugelį. Kada mūsų trijų vyrų patrulis juos norėjo sustabdyti, jie pradėjo šaudyti ir sužeidė vieną kareivį. Tačiau mūsų patrulis nenusigando, žydą su vokiečiais suėmė, nuginklavo ir atvarė į Šiaulius — komendantūron. Kartu kareiviai atvežė ir savo sužeistąjį draugą. Tą naktį aš dežuravau komendantūroje. Sužeistąjį pasiunčiau į apskrities

ligoninę, kur jis veikiai pasveiko, o suimtuosius, liepęs jiems gerai įkrėsti, į kalėjimą.

Žinoma, kad tokie įvykiai negalėjo sudaryti tarp mūsų ir vokiečių draugingų santykių. Jie negalėjo taip greitai pamiršti, jog vos beveik vakar jie dar čia buvo visagaliais viešpačiais, o šiandien... juos varžo... ir tuo būdu nenorėjo taip lengvai kažkokiems, jų nuomone, driskiams nusileisti — „ueberal'iška“ ambicija neleidė. Mes gi taip pat buvome pasiryžę — mirti arba patys likti savo krašto šeimininkais.

Vokiečiai tiesiog siuto ir vieną kartą mus vos tik neišpiovė. Buvo tai gegužės mėn. pradžioje.

Šiaulių batalione buvo karininkas Stasys Rekašius (dabar jau miręs) ir k. v. Zigmas Kaulakis, o komendantūroje aš Stasys. Mus dar iš Žemaičių bataliono rišo labai draugingi santykiai. Švęsti vardadienius atskirai neturėjome nei laiko, nei lėšų. Tad nutarėme nukelti minėtas „iškilmes“ į sekmadienį, gegužės 10 d. Be to, dar kilo sumanymas, pasinaudojus šia proga, bent iš dalies atsidėkoti Šiaulių visuomenei už jų nuoširdžias vaišes, mus sutinkant per Velykas, ir pakviesti į vaišes bent įžymesnius visuomenės veikėjus. Komendantas minimiems sumanymams pritarė.

Vargais negalais sukačiojome mieste šiokių tokių užkandžių. Karininkas Šimkus per nuo seniau pažįstamus vokiečių karininkus gavo kiek gėralų (mat Šimkus yra buvęs vokiečių kariuomenės karys). Vakare skirtą valandą susirinko svečiai. Ramiai sau vakarie-

rūpinosi ne tik gyventojų apsauga, bet ir visais kitais reikalais. Veikimas apėmė 7 valsčius.

Tik 1919 m. birželio 22 d. Aserne (kuriame buvo pulko štabas) išleistas pirmas pulkui įsakymas, nes iki to laiko pulkas įsakymų neleido.

Latvių partizanų pulkas pirmiau susisiekė su lietuviais, su mūsų Panevėžio batalionu. Su latvių kariuomene susėjo kur kas vėliau. Todėl nenuostabu, kad latvių partizanų pulkas savo veiksmuose veikė kartu su mūsų kariuomene. Mūsų vadovybė duodavo jam operatyvius įsakymus, nes reikėjo gintis nuo bendro priešo.

Karui pasibaigus buvo įsteigta Aušt. Kuršo atvadavimo sąjunga, kuri turi tikruosius narius ir rėmėjus. Tikraisiais nariais yra partizanų pulko dalyviai. Rėmėjais visi prijaučiantieji; jų tikslas — kad partizanų pulko dvasia liktų ir būsimoms kartoms.

Draugijos garbės pirmininku yra buvęs parti-

zanų pulko vadas pulk. ltn. Indans. Garbės vadovu išrinktas gen. Balodis.

1924 m. kritusiems pulko kariams atidengtas paminklas ir kiekvienais metais birželio 22 d. (pirmo įsakymo paskelbimo dieną) pulkas apvaikščioja savo šventę.

Be latvių pulke, aišku, buvo nemaža ir lietuvių. Todėl šių metų birželio 22 d. į partizanų pulko šventę nuvyko ir mūsų kariškoji komisija (pulk. Giedrys, mjr. Raštikis ir pulk. ltn. Augustauskas), kuri nuvežė laikiną kryžių mūsų kritusiems kariams atminti.

Noriu pažymėti, kad į metinę pulko šventę šiais metais pirmą kartą nuvyko mūsų kariškoji komisija. Reikia tikėti, kad tai yra tik pradžia. Tokie lankymaisi tęsis ir toliau, ir ne tik šiame pulke, bet iš abiejų pusių ir kitose dalyse, nes tik geriau ir arčiau vieni kitus pažinę nutiesime stiprų bendravimo si tiltą.

V. Steponaitis.

Feljetonas.

Maudymasis su dviem pabaigom.

Jeigu įsimylėjęs žmogus eina maudytis, tai tegu jis geriau to nedaro.

Bet jeigu tas žmogus yra dar jaunas kareivis Kudra Vladas — tai verčiau tegu jis sėdi sau kareivinėse ir galvoja, ką jo brangioji Kazytė dabar pietums valgo.

O jis nuėjo maudytis. Taip. Išsimaudė, žinoma...

O dabar mes visi, kareiviai, jo draugai, žiūrime į jį, galvas linguodami ir svarstome jo žiaurų likimą...

Brolyčiai mano! Bloga dabar Vladui...

O viskas įvyko šitaip:

Karštą, labai karštą dieną, (gal kas protestuos,

bet iš tiesų tokia diena buvo), atsiprašė Kudra Vladas į miestą nueit.

— Eik, — pasakė jam tie, kurie turėjo pasakyti.

Bet Vladas nuėjo ne į miestą, o upėn. Pasimaudyt.

— Nesinori kažkodėl, — sako jis, — eit su visais... Kada visus mus veda... Verčiau vienam nueit išsiplukyt...

— Teka upė per beržynus, nenor žirgas gerti... — dainuodamas artinosi Vladas prie upės. Kuri tekėjo ne per beržynus. Tik per maudykles.

Nusivilko Vladas. Sudėjo drabužius prie krūmo.

— Kažin, kad slogos negaučiau... Gal truputį šaltokas vanduo... — įkišo Vladas koją vandenin.

niavome. Visų nuotaika buvo kuo puikiausia. Tik staiga žemai komendantūroje (k-ros karininkų butai buvo antram aukšte) pasigirdo didžiausias triukšmas. Šokome iš kambarių žiūrėti kame dalykas. Priėję prie laiptų pamatėme bestovintį ant laiptų su ištiestu revolveriu rankoje perbalusį Šiaulių bataliono karininką Š., o prieš jį taip pat su atkištais revolveriais ir durtuvais keliasdešimt baisiausiai įnirtusių vokiečių kareivių. Mes visi bregint vokiečių buvome apsupti. Ginkly, kaip nieko nenujusdami, su savim nepasiėmėm. Priėiti prie telefono ir iššaukti kuopą pagalbon negalėjome, nes ir komendantūros kambarys, kuriame stovėjo telefonas, buvo sausakimša prigrūdusių vokiečių. Reikėjo grėbtis diplomatiškų priemonių, kad nors kiek laiko išlošti. Stverčiau viena ranka už karininko Š. ištiesto revolverio, o kita už arčiausia stovinčio vokiečio revolverio ir palenkiau juos žemyn. Paskui, taip pat padaręs su kitu vokiečiu, pradėjau prikalbinėti nusiraminti ir papasakoti kame dalykas. Vokiečiai ir toliau tęsė — visi kartu rėkdami grasinti, bet jau ginklo nebekėlė. Iš ilgų derybų paaiškėjo, kad vokiečiai įsiuto ant mūsų šokių už tai, būk jie prikalbėję merginas, kad jos su vokiečiais neitų šokti. Mat, dalykas buvo šitoks.

Kažkas juozapiečių salėje suruošė šokių ir tautiškų žaidimų vakarą. Į vakarą įsiveržė ir kelioliką girtų vokiečių kareivių, kurie būtinai norėjo iškviešti mūsų lietuvaitės šokti šlykštųjų šiberį. Merginoms ir bendrai nebuvo noro šokti šiberį, o ypač su vokiečiais,

ir dar su girtais, ir jos griežtai atsisakė, tuo labiau, kad jautė, jog dabar jau yra kam jas nuo brutalių girtuoklių užstoti. Tada vokiečiai varu norėjo merginas išvesti šokti, tačiau buvę salėje mūsų karininkai ir kareiviai už merginas užsistojo. Vokiečiai grėbėsi ginklo. Mūsų siškiai, puikiai suprasdami, kad salėje, moterų tarpe, ne vieta pradėti šaudymąsi, iš salės pasitraukė ir bėgo ieškoti pas savuosius paspirties. Vokiečiai, juos besivydami, atsivijo į mūsų komendantūrą tikslu ne tik, jų nuomone, jų nepasisekimo kaltininkus, bet ir visus lietuvius karius išskersti.

Vokiečiai kaskart vis daugiau nirto. Tačiau mūsų laimei kažkoks praeivis pranešė apie įvykį stovėjusiam Zubavo rūmuose vokiečių batalionui. Bataliono vadas (tenka priminti, buvo labai doras žmogus, tik gaila, jo pavardės nebepamenu) pasiuntė mums pagalbon dvi kuopas, kurios kažkaip netyčia apsupo mūsų komendantūrą ir suėmė pernelyg įsismaginusius vokiečius. Įnirtę kareiviai išvadino savo karininkus išdavikais ir grasino jiems atkeršysią, bet vis dėlto turėjo jų paklausyti. Mat, kiek kai kuriose vokiečių dalyse buvo puolusi drausmė! Dėl šio įvykio komendantas išleido privalomą įsakymą, draudžiantį bet kokius viešus pasilinksminimus.

Žinoma, šis įvykis negalėjo pagerinti mūsų santykių su vokiečiais ir privertė mus būti dar budresniais.

(Bus daugiau).

Mjr. Kuizinas.

Upė tuščia. Kur-ne-kur auga žolė iš krantų. Kur-ne-kur, galimas daiktas, sėdi kokia varlė... Bet jės nematyti... Nes ji tupi po vandeniu ir nenori Kudrafi j akis rodytis...

Tik už kelių metrų nuo Kudros Vlodo taškosi vandeny kažkoks pilietis. Ir įvairius kariškus pratimus vandeny daro. Rankomis mojuoja į šalis. Arba plaukioja.

Vladas jokio dėmesio neatkreipė į tą pilietį.

— Tesitaško sau vandeny... Bene gaila man, ar ką... Juk valstybės vanduo...

Galvoja Vladas apie savo Kazytę... Ką ji dabar veikia... Ir begalvodamas užsimanė pasinerti į vandenį...

Niurkt... Nebėra Vlodo. Paliko vietoj jo tik burbulas ant vandens. O Vladas, akis užmerkęs, po vandeniu nudūmė, kaip koks nardomašis laivas.

— Ei, kas čia! — suriko kažkas bairiu balsu.

Išlindo Vladas iš vandens. O ties juo minėtas pilietis stovi. Ir protestuoja. Kam Vladas, kai pasinėręs plaukė, į jo kojas atsimušė.

— Aš tau parodysiu į svetimas kojas kabinėtis! Kitiems trukdyti maudytis! — protestavo pilietis.

Vladas čia aišku nusileisti negalėjo. Neleido jo garbė.

Todėl, rankom mojuodamas, ėmė savo teisybę įrodinėti. Tik bairiai tas buvo bloga, kad saulė švietė Vladui tiesiai į akis. Ir nieko nesimatė. Vietoj piliečio veido atrodė kažkokia saulėta dėmė, kuri rėkė ir spiaudėsi. Ir žiūrint į tą dėmę skaudėjo akys ir reikėjo jas primerkti.

— Nestatinėk savo kojų ne vietoj! Kas tai per dalykas, iš tiesų! Reiškia, negalėsi žmogus nė pasi-

nert į vandenį — tuoj į kieno nors kvailas kojas atsimušė!

— Pats tu kvailas! Prašom kojų neįžeidinėti! Pasilaikyk tamsta savo nuomonę apie mano kojas sau.

Pilietis pradėjo putotis. Rankomis mojuoti. Vladas taip pat. Nenusileidžia.

— Kas tai būtų, jeigu Vladas, šiandien, jau nebe Pempijų bernas turėtų staiga kiekvienam frantui pasiduoti! Niekuomet to nebus.

To pasikalbėjimo pabaiga buvo tokia: abu susiraukė, lyg dzūkiškos vyžos, išlindo iš vandens. Ir prie drabužių tuoj.

Taip. Bet toliau darosi taip bairiu, jog tie, kurie turi silpnas širdis, tegu verčiau neskaityt. Ir jeigu kuriam skaitytojui suirs nervai, tai aš nekalta. Nes perspėjau iš anksto. Ir tegu toks suirusiais nervais skaitytojas nemano, kad aš jį už savo pinigus pas visus gydytojus vedžiosiu!.

Nes kai priėjo jiedu prie drabužių štai ką pamatė: ties Vladu gulėjo jo paliktieji, paprasti, kareiviški rūbai, o ties piliečiu — karininko...

Faktas likosi faktu... Vandeny jokių pažymių nėra, kuris kareivis, o kuris aukštesnio laipsnio... Ir jeigu paskui su tuo, kuris aukštesnio laipsnio, ginčai dėl vietos trūkumų Nemune prasidėjo, tai Vladas čia nieko nekaltas... Kalta čia tik saulė, kuri vieton piliečio veido teleido įžiūrėti tik kokią tai šviesią dėmę.

Štai kur kaltininkė.

O jeigu kiti sakys, kad čia kalta dar ir Kazytė, arba dar kas nors, tai tegu sako. Mums negaila. Tegų kiekvienas savo nuomonę reiškia. Aš pasilieku prie savo...
Liūnė Janušytė.

Latvijos karo spaudos atstovų apsilankymas Lietuvoj.

Kiekvienos šalies ir jos gyventojų pažinimas visada duoda ką nors nauja — iš teoriškos bei praktiškos pusės. Daugiausia, žinoma, mes stengiamės pažinti artimiausias šalis, o ypač savo kaimynus, su kuriais nuolat tenka turėti įvairių santykių. Kaip kiekvienas žmogus negali gyventi visiškai atsiskyręs nuo kitų žmonių, taip ir tautos. Jas visada riša

bendrieji reikalai, santykiai — tiek kovojant dėl savo būvio, tiek siekiant lanmingesnės savo krašto ateities.

Su latviais mus riša ne tik šių dienų įvykiai bei reikalai, bet ir tolimosios praeities kovos ir žygiai. Nuo pat mūsų istorijos pradžios drauge teko gintis nuo bendrų priešininkų.

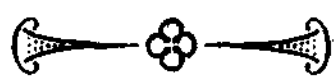
Šiais, naujaisiais laikais, kai ėjo atkakliausios

Latvių kariuomenės spaudos atstovai lankosi Kaune.

Jeigu nori žinoti

kas dedasi ne tik mūsų kariuomenėj, bet ir svetur, kaip ginkluojasi kitos valstybės ir kokių pabūklų bei kitų karo dalykų išranda, sek kiekvieną „KARIO“ numerį.

Latvių kariuomenės spaudos atstovai drauge su Latvijos atstovybės Lietuvoj nariais ir mūsų karininkais Karo Muziejui. *Sėdi (iš kairės dešinėn):* 1) plk. Šenfelds 2) gen. št. plk. Jeskė, 3) p. Liepinš, 4) gen. ltn. gyd. Nagevičius, 5) gen. št. plk. Gerulaitis, 6) mjr. Kuizinas. *Stovi (iš kairės dešinėn):* 1) kpt. Balčiūnas, 2) p. Priedits, 3) plk. ltn. Šarauskas, 4) plk. ltn. Plensners, 5) mjr. Steponaitis, 6) kpt. Mednis, 7) plk. Giedraitis, 8) p. Rušens, 9) gen. št. plk. Jakutis, 10) mjr. Laurinaitis, 11) plk. ltn. Indans, 12) p. Kalejs, 13) adm. vyr. ltn. Narušis, 14) mjr. Raštikis.

kovos dėl savo nepriklausomybės atstatymo, irgi tą pat matėme. Daug lietuvių drauge su latviais (jų batalionuose) padėjo galvas Rygos aukštumose; mūsų dalis drauge su latviais (1919—1920 m.) visu padauguviu ir net už Dauguvos vijo bolševikus, įsiveržusius į abiejų tautų kraštus.

Taigi, daug bendrų reikalų turėjom su latviais praeity, daug jų turime ir šiandien — tiek karo, politikos, tiek ir kultūros gyvenime. Visa tai aiškiausiai rodo, kad mes turime kuo arčiausiai vienas antarą pažinti, suprasti ir tą artimumą bei santykius gerinti ir gilinti.

Iš dalies tame susiartinimo darbe daug padeda tiek bendroji, tiek kariškoji spauda. Tuo reikalu š. m. balandžio m. pradžioj buvo pakviesti į Rygą mūsų karo spaudos atstovai, apie kuriuos savo laiku plačiai buvo rašyta „Kary“.

Dabar, birželio 15 d. apsilankė pas mus ir latvių karo spaudos atstovai.

Latvių karo spaudos atstovai viešėjo pas mus tris dienas. Per tas dienas jiems buvo duota progos plačiai susipažinti ne tik su mūsų aukštaisiais kariuomenės viršininkais, bet ir su įvairių dalių vadais ir tų dalių gyvenimu tiek Kauno įgulos, tiek ir provincijos.

Birželio 16 d. svečiai plačiai pavažinėjo po mūsų gražų Suvalkų kraštą. Pakeliui buvo sustoję Marijampolėj, kur jaukiai ir vaišingai sutiko juos 9 p. pulko vadas su savo karininkais. Iš Marijampolės nuvyko į Alytų. Čia gražiai juos priėmė ir pavažiavo 2 ulonų pulko vadas ir karininkai. Iš Alytaus, pakeliui į Kauną, buvo sustoję Birštono kurorte.

Kiek susipažinę su Birštonu, skubėjo į Kauną, kur turėjo progos pamatyti mūsų raitininkų rungtynes.

Birželio 17 d. latvių delegacija susipažino su Kauno apylinkėmis, fortais ir kariuomenės dalimis. Aplankė 3 art. pulko kareivines ir ilgiau sustoję 2 p. pulke. Čia, bendrai užkandžiaujant, buvo prisiminta keletas svarbių momentų, kai 8 p. pulkas drauge

su latvių kariuomene atkakliai kovojo su bolševikais padauguvy.

Tą pat dieną Latvijos ministeris Lietuvai p. Liepinš savo atstovybės rūmuose suruošė iškilnius pietus, į kuriuos, be latvių delegacijos, buvo pakviesta daugelis mūsų kariuomenės viršininkai, įgulos dalių vadai ir mūsų kariškos spaudos atstovai.

Vaišės pas Latvijos ministerį buvo labai draugiškos ir nusitęsė gana ilgai, nepaisant jokių oficiališkumų. Čia tikrai buvo jaučiama gana artima, tarytum visiškai sava aplinkuma. Ponas ministeris Liepinš ir plk. ltn. Indans (karo atstovas Lietuvai) didžiausių dėda pastangų, kad mūsų kaimyniški ryšiai ir santykiai su latviais tikrai stiprėtų ir įeitų į tinkamą būtiną vagą. Šitie du vyrai, galima sakyti, daugiausia ir lygina tuos šiurkštumus bei nesusipratimus, kuriuos sudaro ne nuo Lietuvos pareinančios priežastys.

Vakare visa Latvijos atstovybė, priešaky su savo ministeriu, atvykusieji iš Rygos svečiai ir daugelis mūsų karininkų, kaip palydovai, aplankė Karo Muziejų. Čia generolas Nagevičius ryškiai ir reikšmingai, vaizduodamas paveikslais, liekanomis ir dokumentais, priminė mūsų didžiąją praeitį ir atvertę keletą stambių lapų iš naujųjų laikų — kovos dėl nepriklausomybės. Kiek ilgiau sustoję ties dviem paveikslais ir dokumentais — ties dviem išdavikiškais ir skaudžiais smūgiais iš lenkų pusės. Tai P. O. W. byla, kai niekšiška parsidavę lenkams tikrieji Lietuvos sūnūs norėjo mus susprogdinti iš vidaus ir, antra, Suvalkų sutarties faktas, kai lenkų delegacijai, bučiuojant kryžių, maršalek Pilsudskis Lydoje galandu durklą, kad pervertų Lietuvos širdį.

Karo Muziejų Latvijos karo spaudos atstovai tikrai pamatė, kaip Lietuva gyveno, kūrėsi ir kodėl ji dar nėra sujungusi savo teritorijos.

Palydėję latvių karo spaudos atstovus, norėtume turėti vilties, kad mūsų bendras darbas ateity bus daug našesnis ir reikšmingesnis.

Kpt. B-nas.

Kariuomenės ugniagesiai.

Birželio 15 d. sukako lygiai metai nuo įsteigimo ugniagesių komandų mūsų kariuomenėje. Per tą laiką kai kurių dalių komandos nemaža pasidarbavo priešgaisriniame darbe. Tai matyti iš lentelės:

Miestai	Komandų iššaukimų skaičius	
	Gesinti gaisrą kareivinėse	Padėti civiliams ugniagesiams
Kaunas	5	19
Panevėžys	—	1
Ukmergė	1	—
Marijampolė	—	6
Kėdainiai	—	1
Vilkaviškis	—	1
	6	28

Iš viso 34

1928 m. lapkričio ir gruodžio mėn. ir š. m. birželio mėn. komandos buvo šaukiamos gaisrams gesinti po 1 kartą, sausio mėn. — 2 k., balandžio mėn. — 4 k., gegužės mėn. — 7 k., vasario ir kovo mėn. po 9 k. Daugiausia pasidarbavo gaisruose 9 pėst. pulko komanda, kuri užgesino kartu su Marijampolės laisvanorių gaisrininkų komanda 6 didelius gaisrus Marijampolės mieste. Kaune pasižymėjo ryšių bataliono, 1 gusarų ir 3 artilerijos pulkų komandos.

Balandžio - gegužės mėn. kariuomenės ugniagesių komandos išleido I atsargos kareivių — ugniagesių laidą. Išleista 206 ugniagesiai; ateityje bus išleidžiama žymiai daugiau. Išleistų suskirstymas apskritimis matyti iš šios lentelės:

Paleista atsargon karių ugniagesių.

Apskritys.	Vyr. puskarin.					Iš viso
	Viršū	Vyr. puskarin.	Jaun. puskarin.	Grandinių	Eilinių	
Alytaus	—	—	—	1	5	6
Biržų	—	—	3	—	1	4
Kauno	—	—	5	3	13	21
Kėdainių	—	1	4	3	6	14
Kretingos	—	—	—	1	5	6
Marijampolės	—	—	3	2	11	16
Mažeikių	—	—	1	1	9	11
Panevėžio	—	—	—	1	12	13
Raseinių	—	—	1	—	10	11
Rokiškio	—	—	1	5	9	15
Seinų	—	—	—	—	1	1
Šakių	—	—	1	1	1	3
Šiaulių	—	1	6	7	12	26
Tauragės	1	—	—	1	10	12
Telšių	—	—	2	1	5	8
Trakų	—	—	1	1	4	6
Ukmergės	—	—	3	1	4	8
Utenos	—	—	3	1	7	11
Vilkaviškio	—	1	—	—	2	3
Zarasų	—	—	—	2	9	11
Iš viso	1	3	34	32	136	206

Paleisti atsargon ugniagesiai — kareiviai gavo liudymus apie tarnybą kar. ugn. komandose. Dauguma jų įstoš į laisvanorių gaisrininkų draugijas ir komandas ir sustiprins jų eiles.

Kai kurios komandos jau gavo ugniagesių šalmus (varinius), kitoms šalmai bus nupirkti artimiausioje ateityje. Šalmai perkami iš visuomenės paaukotų pinigų. Šiam reikalui paaukėjo: Valstybės apdraudimo įstaiga — 1000 lt., „Lietuvos Lloyd“ apdraudimo bendrovė — 500 lt., Kauno elektros stotis — 300 lt. Be to, pažadėjo duoti lėšų šalmams pirkti „Lietuvos“ apdraudimo bendrovė ir „Kooperacijos“ apdraudimo sąjunga.

Kariuomenės intendantūros dirbtuvėse gaminami ugniagesiams diržai, pirštinės ir makščiai kirviams; centr. kariuom. dirbtuvėse užsakyta pagaminti kopėčių, kablių ir šulių (bačkų). Be to, iš užsienio išrašyta tryškinės, gelbėjimo virvės, žarnos ir kiti daiktai, kurių mūsų dirbtuvės negali gaminti.

Majoras A. Ružancovas.

Nepamirškime krepšiasvydžio!

Žaidimai — pirmutinis kelias į sporto laukus. Tokia, rodos, yra sutraukta visų nuomonė apie žaidimus kalbančių žmonių. Tuo būdu nereikėtų gal ir mums vien siauru futbolo keleliu pasitenkinti. Šalia pamėgto futbolo yra dar vienas, labai įdomus ir, mano manymu, nė kiek neblogesnis sporto žaidimas — *basketbolas*, Lietuvoje krepšiasvydžiu vadinamas (verst. iš anglų k.).

Šis žaidimas yra labai judrus, reikalaujantis didelio vikrumo ir ištvermingumo. Pagrindinė jo idėja — rankomis gaudymas aukštai oru lekiančio bei žeme riedančio kamuolio. Tai visa *reikalauja dažnų aukštyn išskeltomis rankomis pasišokėjimų ir pasilenkimų*, kas yra surišta su *krūtinės ląstos praskėtimu, plaučių išplėtimu ir jų šviežiu oru pripildymu* ir atvirksčiai — pasilenkiant giliu *iškvėpimu*.

Toji svarbi žaidimo ypatybė visu kuo sutampa su būtinaisiais fiziškų mankštų reikalavimais: vyksta taisyklingas kvėpavimas kūno judesiams padedant. Gerai lavina plaučius, strėnas, pilvo, nugaros ir pečių raumenis, ir pratina akį taikinti. Tuo tarpu futbolo žaidimas veikia atvirksčiai: žmogų kūprina, verčia susilenkus bėgioti ir rankos yra visai nelavinamos.

Be to, krepšiasvydis yra patogus techniškai įvykdyti. Jam aikštelės tereikia apie 4 kartus už futbolo mažesnės, tik iš 5 žmonių k-da. Atpuola brangūs bucai: pakanka lengvo sportinio apsiavimo, kas sportuojančiam žmogui sudaro didelį patogumą. Kamuolys, kojoms nespardomas, labai ilgai laiko. Aikštei įrengti pakanka dviejų stulpų su lentomis ir storesnės vielos lankeliams. Tuo būdu matome, kad šis žaidimas beveik visu kuo pilnai yra susilyginęs su futbolo, o kai kur jį net pralenkia.

Todėl mes, kariai, supraskime krepšiasvydžio reikšmę ir pamėkime jį! Jis mums ne tik kariuomenėje, bet taip pat ir grįžus iš jos — kaime — bus naudingas: lengvai prieinamas, patogus. Nei „bucams“ lėšos, nei vieta aikštei mūsų neapsunkins, nevaržys ir nevers su žaidimu skirtis.

Krepšiasvydžio reikšmę įvertindama K. Sp. Dr. savo š. m. atstovų suvažiavime nutarė ruošti kariuomenės krepšiasvydžio turnyrą. Tat, kariai, ruoškimės prie to, kad pirmais savo viešo pasirodymo metais gerai užsirekomenduotumėm. Paraginti darbe būtų gera, kad žinotumėm kokią tvarka ir kada prasidės laukiamosios rungtynės.

O rungtynės, sako, bus, tat ruoškimės! I. B-nys.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Klaipėdos įgula. Kaip mes R. Prezidento vardines minėjom. Klaipėdos įgulos kariai iškilmingai minėjo mūsų vyriausio viršininko J. E. R. Prezidento A. Smetonos vardines. VI. 13. po pietų įgulai buvo duota laisvo laiko poilsiui ir paskaitoms. Visi įgulos kareiviai buvo surinkti atvirame ore, šaudyklos aikštėje, kur klausė paskaitos apie brangaus varduvininko gyvenimą ir nuopelnus Tėvynei.

Kariai turėjo progos sužinoti, kad ir R. Prezidentas A. Smetona, kurio vardines visa Lietuva taip iškilmingai šiandieną mini, yra taip pat paprasto Lietuvos artojo - ūkininko sūnus, kaip ir daugelis kilnesnių mūsų šviesuomenės ir kad visas Lietuvos kaimo gyvenimas jam yra pažįstamas neblogiau, kaip ir kiekvienam mūsų kareiviui. Ir gal todėl kilnus šios dienos varduvininkas visą savo gyvenimą ir surišo su to krašto likimu, kurio jis turi visus gyvuosius papročius ir būdą.

Varduvinkas tautos žadinimo darbą pradėjo būdamas dar jaunas moksleivis. Dėl savo tautiškos idėjos daug kentė, buvo persekiojamas per visą rusų Lietuvoje buvimo laiką. Jo didžiausi troškimai buvo ir tebėra — kaip galima daugiau patarnauti Lietuvai, visai nežiūrint į savo asmeniškumus reikalus.

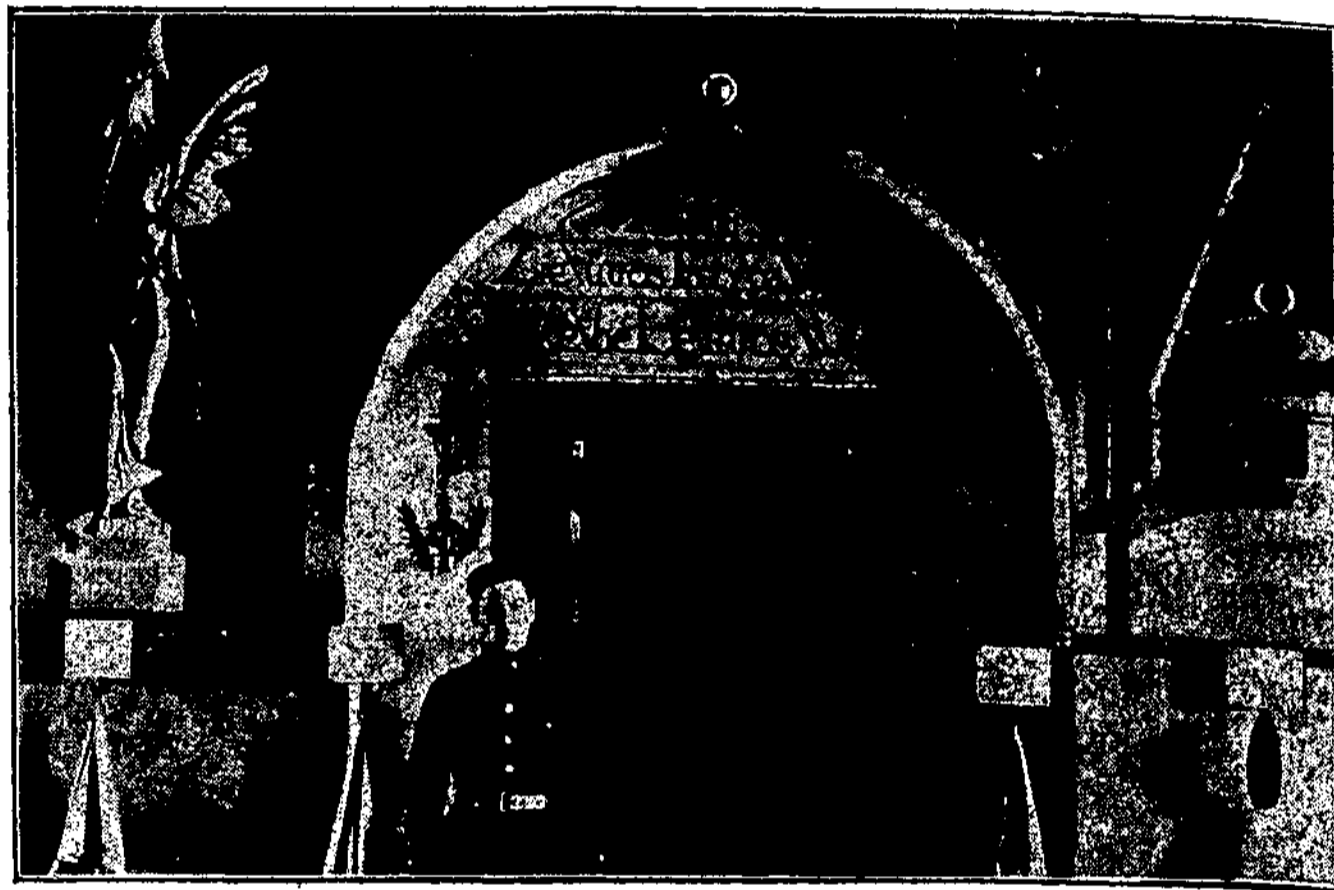
Tokios idėjos vedamas, šiandien viso krašto sveikinamas pirmasis ir dabartinis R. Prezidentas A. Smetona, budriai stovėjo Tėvynės sargyboje, visu kuo jai padėdamas, kad tik ištesėtų perkęsti visus priešų puolimus ir kitokias daromas skriaudas.

Jis — uolus veikėjas Didžiajame Vilniaus Seime 1905 m., Lietuvos Tautos Tarybos pirmininkas 1917—18 m.; jis — kariuomenės kūrimo, St. Seimo sušaukimo, konstitucijos paskelbimo, administratyvinio Lietuvos sutvarkymo iniciatorius.

Vyriausiu krašto ginkluotų jėgų viršininku buvo lenkams, bermontininkams ir bolševikams Tėvynę puolant — sunkiomis nepriklausomybės kovų dienomis. Pavojui praėjus pasitraukė iš valdžios ramiam darbui. Bet krašto reikalų nepamiršo ir 1926 m. XII.17 d., kada mūsų kraštui vėl grėsė pavojus, iš naujo stojo valdžios priešakin ir išgelbėjo kraštą iš pražūties.

Po varduvinko gyvenimo ir darbų apžvalgos, visi kariai sugiedojo Tautos himną ir po 3 kartus sušuko Lietuvai, Tautos Vadui ir vyriausybei valio.

Klaipėdos mieste taip pat gražiai minima R. Prezidento vardinių diena. Buvo įstaigų papuoštų žaliu-mynų vainikais ir Vytimi. Didžiausiam Klaipėdos viešbuty „Viktorijoje“ buvo labai daug visuomenės, kur sakytą kalbos, linksmintasi ir pasiūsta varduvininkui sveikinimo telegrama. J.

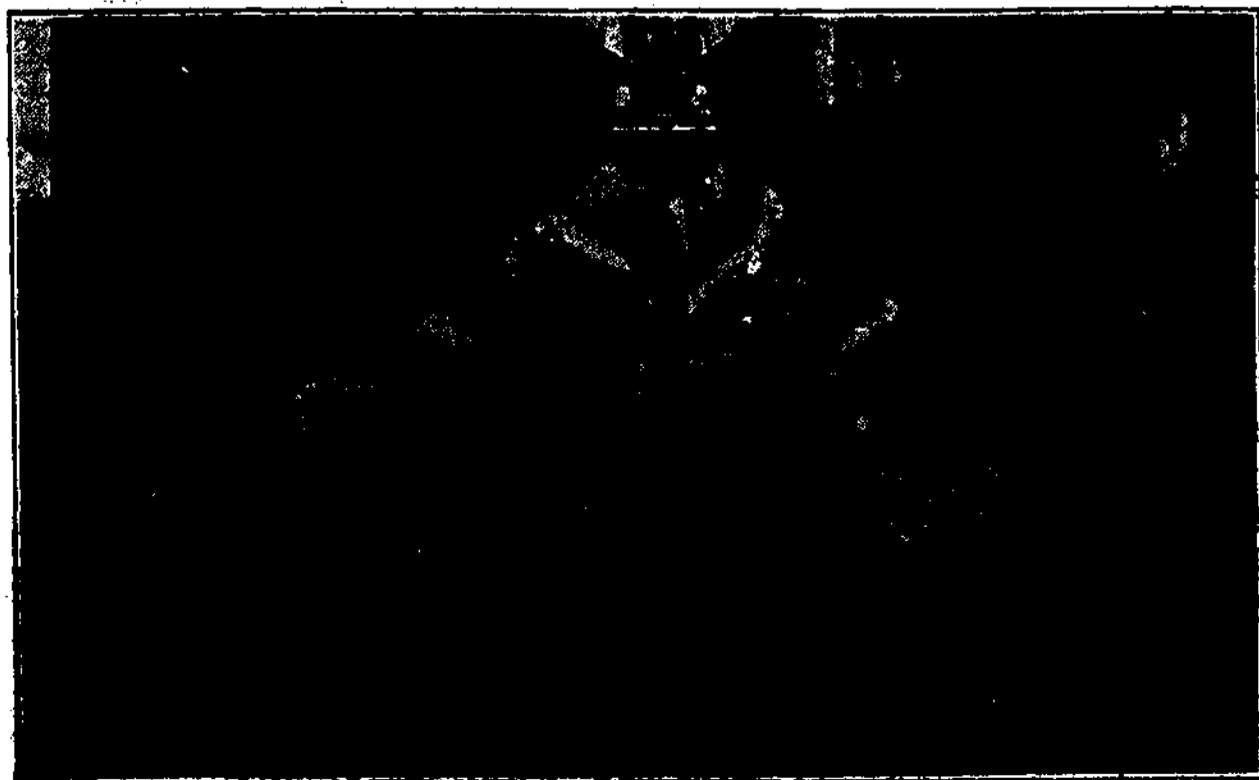
3 art. pulko kareivinių vidus.

Vėl išdygo naujas lakūno kapas. Beširdė toji beribė padangė. Kiek ji išplėšė iš mūsų tarpo drąsių ir energingų vyrų — lakūnų, kurių svajonės ir siekiai buvo, pasigirdus kovos trimitui, pakilti Vilniaus padangėj ir ten... ten iš oro padėti žemės kariuomenei vaduoti sostinę, kur slepiasi visos tautos ilgesys ir lūkestys.

Štai birželio m. 20 d. ir vėl nauja mūsų aviacijos auka, vėl vieno drąsaus lakūno nebėra gyvųjų tarpe.

17 val. 30 min. pakilo lėktuvu kpt. Garolis ir kpt. Nastaras. Pirmasis turėjo kpt. Nastarą supažindinti su naujo aparato veikimu. Kpt. Nastaras minėtu aparatu jau trečią kartą skrido ir pats jį valdė. Tuo tarpu kiti du lėktuvai vykdė oro kautynių bandymus. Vienas jų, baigęs bandymus, prisiartinio prie kpt. Nastaro valdomojo lėktuvo. Minėtas lėktuvas staiga pasisuko ir maždaug iš 600 metrų aukštumo pradėjo kristi, iš pradžių sukdamasis, o vėliau tiesiog krisdamas. Kadangi jau buvo per žemai, tai aparatą išplanuoti jau nebegalėjo. Kpt. Garolis iš 150 — 100 mtr. aukštumo iššoko su parašiotu ir laimingai nusileido, bet kpt. Nastaras dėl nežinomų priežasčių pasiliko lėktuve ir nukritus jam užsimušė. Lėktuvo motoras įlindo į žemę beveik metrą gilumo.

Birželio 22 d. 9 val. įgulos bažnyčioj buvo atlaikytos už žuvusiųjų pamaldos, kuriose dalyvavo ministras pirmininkas ir kr. aps. min. prof. Voldemaras, Vyr. Štabo viršininkas gen. št. plk. Kubiliūnas, aviacijos viršininkas gen. št. plk. ltn. Pundzevičius, daug

3 art. pulko kareivių klubo scenos uždanga.

aviacijos ir kitų karininkų, velionies giminės ir kt. Palaidotas tą pat dieną vakare Kauno kapinėse. Laidotuvėse taip pat dalyvavo aukštoji karo vadovybė, daug karininkų ir šiaip didelė žmonių minia.

1 pėst. D. L. K. Gedimino pulkas. Kursai. Kiekvieną dieną pulko sporto aikštėje liktiniams puskarininkiams ir viršilomis surengti trumpolaikiai kūno lavinimo kursai. Kursus lanko, kaipo žiūrovai, visi pulko karininkai ir pulko vadas.

Supažindinama su parengtu naujuoju gimnastikos statutu. Kursų vedėjas vyr. leit. Rugys.

Paskaitos. Birželio m. 16 d. pulko kapelionas kun. Balandis I bat. ir mokomos kuopos kareiviams laikė paskaitą tema „Kaip privalo elgtis karys kareivinėse, draugystėj ir viešoj vietoj“.

Birželio m. 16 d. mjr. Šlepetys II bat. kareiviams laikė paskaitą tema „1 pėst. pulko ir Lietuvos kariuomenės kūrimosi istorija“.

Futbolas. Birželio m. 15 d. pulko sporto aikštėje įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp I p. p. ir Ukmergės „Makabi“ antrųjų komandų.

Rungtynės baigėsi 2:0 pulko naudai. V. A. Š.

9 pėst. L. K. Vytenio pulkas. Birželio mėn. 12 d. II karo apygardos virininkas aplankė pulką. Užsiėmimų laike tikrino kareivių mokymą, darydamas pataisas, duodamas nurodymų bei patarimų. Naujokai savo apygardos v-ką dar pirmą kartą mato, todėl virš-kui išvykus, jie dalinosi įspūdžiais; visi stebisi ir patenkinti apyg. v-ko nuoširdumu ir tėviškumu savo valdiniais.

P. Respublikos Prezidento vardinės. Birželio m. 13 d. jau iš pat ryto pasirodė iškeltos tautiškos vėliavos. Šiandien nepaprasta diena — kareiviai kalbasi — mūsų aukščiausio Vado vardinės, ir mes turime jį pagerbti. 9 val. visas pulkas išrikiuojamas aikštėje, kur, po pulko vado atitinkamos kalbos, pulkas garsiai sušunka už Resp. Prezidentą A. Smetoną valio. Kareivių ūpas pakilęs, tai aiškiai matyti iš jų veidų. Skirstosi į kuopas linkėdami Tautos Vadui sveikatos ir laimingai mus vesti Lietuvos keliais.

Puskarininkų klūbas. Naujas klūbai patalpas įsitaisius ir puskarininkų gyvenime daugiau gyvumo ir įvairumo atsirado. Dažnai ruošiami gražūs ir padorūs vakarėliai su šokiais, veikia liktiniams puskarininkiams bendro lavinimosi mokykla, ne rečiau kartą per mėnesį būna puskarininkiams paskaitos, kurias jie gausiai ir noriai lanko ir atidžiai išklauso. Paskaitos

Did. karo laiku žvalgybos lėktuvas.

ruošiamos iš istorijos, literatūros ir karo mokslo dalykų. Jas laiko pulko karininkai, kuriems puskarininkiai yra dėkingi už trūšą. Vtn.

Aviacijos parkas. Aviacijos štabo viršininkas aviac. mjr. inž. Gustaitis paskirtas aviacijos parko viršininku. Buvęs av. parko viršininkas mjr. inž. Šimoliūnas perkeltas į Karo Butų Skyrių. Abiem inžinieriam pritaikintos vietos pagal jų specialybes: vienas aviacijos inžinierius, kitas statybos inžinierius.

Mjr. inž. Šimoliūnas, savo buvimo av. parke metu, pastatė džiovyklą, įtaisė šviesias motorų ir surinkimo patalpas ir kitų smulkesnių dalykų. Metūgis.

Latvių svečiai. Praeitą savaitę atvyko iš Latvijos į Lietuvą du latviai, atsargos kariai — latvių kariuomenės savanoriai, karo invalidas Voldemaras Kics ir Richards Saule. Jie, viešėdami Lietuvoj, aplankė kai kurias mūsų valstybės įstaigas, redakcijas ir organizacijas. Apsistojo „Neo-Lithuanijos“ korporacijos rūmuose ir viešėdami turėjo progos pamatyti šaulių šventę ir visas jos iškilmės. „Kario“ redakciją, ir taip pat L. K. Savanorių Sąjungą, aplankė birželio m. 21 d. Jie iš Rygos išvyko birželio 12 d. Aplankė Joniškį, Šiaulius ir birž. 19 d. atvyko į Kauną. Jie yra Latvių aktyvių nacionalistų klūbo nariai ir lankosi po Europą tikslu susipažinti su kai kuriomis valstybėmis. Jų lankymosi tikslas Lietuvoj — pasveikinti Šaulių Sąjungą sukaktuvėmis ir susipažinti su Lietuvos gynimo ir tautiškomis organizacijomis. Iš Lietuvos išvyksta birželio 25 d. keliauja pėsti.

Aplankys Vokietiją tikslu susipažinti su Stalheimo organizacija ir kt. ir Austriją — susipažinti su heimvehru ir kt. Italijoje prabus apie du mėnesius. Iš ten vyks į Ispaniją ir paskui grįš namon.

Jie pareiškė, kad jiems gilaus įspūdžio padariusios mūsų Karo Muziejaus vėliavos nuleidimų apeigos. Pas latvių taip nėra.

IŠ SAVANORIŲ GYVENIMO.

„Savanorio“ knyga. L. K. Savanorių Sąjungos centro valdybos leidžiamoji knyga „Savanoris“ išeis prieš liepos m. 20 d. Ji bus „Kareivis — Lietuvos gynėjas“ knygos formato, gero popieriaus 208 pusl. Paveikslų bus per 100. Knygą redaguoja minėtos sąjungos centro valdybos sekretorius St. Butkus. Knygos turinys bus maždaug toks: Sąjungos įvados žodis, Respublikos Prezidento A. Smetonos ir ministerio pirmininko ir krašto aps. min. prof. Voldemaro specialiai minėtai knygai parašyti rašiniai; trumpa mūsų kariuomenės įsikūrimo istoriška apžvalga, pirmieji mūsų vyriausybės savanorių šaukimai stoti kariuomenėn, iš kariškosios chronologijos, žymesnės mūsų kariuomenės dalys, kurias sudarė savanoriai, žuvusiųjų savanorių atvaizdai ir aprašymai (per 15), pirmųjų kautynių aprašymai, kuriose tik vieni savanoriai dalyvavo, kitokie kariški savanorių atsiminimai (jų bus daugiausia), keletas partizanų atsiminimų, eilėraščių, apsakų ir t.t. Savanorių sąjungos ir jos skyrių įsikūrimo ir darbuotės aprašymai, sąjungos įstatai, garbės teismo statutas, informacinės žinios savanoriams: žemės, savanorių medaliao gavimo ir kitokiais reikalais. Atvaizdų bus dedama iš savanorių gyvenimo karo metu ir sąjungos gyvavimo laikų. Knygoj daug bendradarbiauja jau žinomų „Kario“ skaitytojams kaip būtinos tarnybos, taip ir atsargos karių.

Knygai viršelį nupiešė 1918 m. Vilniaus savanoris Adomas Smetona. Viršeliui simbolis paimtas iš savanorių medaliao. Viršelis bus spalvuotas.

Nežiūrint į išlaidas, knyga norima išleisti kiek galima pigiau.

Savanoriškai pasielgta. Praeitą savaitę Kaune, Gedimino g-vėj, vienas savanoris — sąjungos narys rado pamestą ponių brangią boa. Iš laikraščių susekęs radinio savininke, gražino jai boa. Pasiūlius atlyginimą už radinį, mi-

nėtas savanoris pareiškė, kad jis, kaip savanoris, atsisako nuo atlyginimo už radinį, bet pažadėtą atlyginimą priimsiąs kaipo auką neturtingiems savanoriams šelpti. Gavęs 20 lt. įnešė juos į sąjungos išdą neturtingų savanorių šelpimo reikalams ir gautą iš sąjungos kvitą pristatė minėtos boa savininkei.

Žuvusiųjų savanorių medaliais aprūpinimo reikalu. Teko patirti, kad šiomis dienomis Karių Savanorių Komisija savo posėdy svarstys karininko A. Juozapavičiaus, kareivių Povilo Lukšio ir Prano Eimučio apdovanojimą savanorių medaliais

Kiek teko girdėti komisijos pageidavimų, būtų gera, kad mūsų kariuomenės dalys pačios pasirūpintų savo žuvusių savanorių pristatyti savanorių medaliui gauti, nes dauguma žuvusiųjų namiškių maža kreipia į tai dėmesio ar tai nežinodami taisyklių ir būtino reikalo, arba užimti kasdieniniais darbais neprisiruošia tam darbui, arba per savo lietuvišką sodietišką kuklumą.

Vis dėlto reiktų kam nors pasirūpinti, kad žuvusieji savanoriai neliktų neapdovanoti savo medaliais. Tai yra būtina jų pagerbimui ir istorijai.

L. K. Savanorių Sąjungos centro valdyba, susitarus su komisija, rūpinasi pristatyti savanorių medaliui gavimui pirmus mūsų žuvusius savanorius Antaną Zambacevičių ir Juozą Kalasiūną, kuriuos 1919 m. sausio 11 d. vokiečiai nukovė Kauno gatvėse.

Kiek jau yra gavusių savanorių medalių. Iš viso jau yra gavusių su viršum 3000 savanorių. Bet dar toli gražu kol visi bus apdovanoti. Prašymai vis dar plaukia; be to, dar daugybė yra nepadavusių prašymus.

Turint galvoj kiek L. K. Savanorių Sąjunga turi narių, be to, dar daug jų (neįstojusių) vis dar stoja į sąjungą, žuvusius bei mirusius savanorius, aišku, kad dar daug jų bus. Pasirodo, kad savanorių kariuomenės nemažos būta.

Rūpinkimės gauti savanorių medalius. Kai kurie, jau gavę žemės ir aprūpinti, nelabai tesirūpina gauti savanorių medalių. Tokie labai klysta ir daro skriaudą savanorių istorijai. Dabar, apdovanojant medaliais, yra registruojami savanorių vardai, kurie pasiliks istorijai ir nenueis drauge su jais į kapus. Tam tikslui ir „Karys“ skelbia jų vardus. Taip pat rūpinkimės ne tik patys gauti, bet ir pristatyti savo artimuosius žuvusius bei mirusius. Gali pristatyti ne tik tėvai, žmonos bei broliai, bet ir tolimesni giminės bei draugai, jeigu nėra kam kitam rūpintis. — tk —

Iš Kretingos savanorių padangės. Birželio mėn. 10 d. Kretingos pradžios mokykloje įvyko Liet. Kar. Savanorių Sąjungos Kretingos skyriaus savanorių suvažiavimas. Šia proga suvažiavime apsilankė Klaipėdos krašto ir Kretingos apskrities komendantas pulk ltn. Liormanas, lydimas II raštvedžio vyr. ltn. Gogės, ir sveikino suvažiavimo dalyvius. Pasakė kalbą, kurioje tarp kitko pabrėžė, kad dabartinė vyriausybė itin rūpinasi savanorius pirmoje eilėje patenkinti, išdalinti jiems nemokamai žemę bei parūpinti tarnybą ir šiaip teikia įvairių lengvatų.

Nepriklausomybės karas buvo sunkus, bet savanorių pasiryžimas ir ištvermė viską nugalėjo ir Lietuva tapo savaranki ir nepriklausoma valstybė. Tais laikais priešaky vyriausybės stovėjo Respublikos Prezidentas A. Smetona ir krašto apsaugos ministeris prof. Voldemaras ir dabar jie vėl stovi priešaky valdžios ir stengiasi aprūpinti tuos, kurie yra nusipelnę kuriant Nepriklausomybę.

Po kalbas, pulk. ltn. Liormanas apdovanojo krašto apsaugos ministerio vardu 22 savanorius kūrėjų savanorių medaliais ir liudymais.

Komendanto paraginti savanoriai nuoširdžiai ir griausmingai sušuko po 3 kart valio už mūsų vyriausiąją karo jėgų vadą Respublikos Prezidentą A. Smetoną ir ministerį pirmininką bei krašto apsaugos ministerį prof. Voldemarą.

Vėliau prezidiumo pirmininko pakviesti savanoriai dar sušuko 3 kart valio už Kretingos apskr. komendantą ir Krašto Apsaugos Ministerijos atstovą.

Suvažiavime dalyvavo apie 60 savanorių.

J. G.

Naujas italų lėktuvas — bombovežis.

Netrukus Milane bus pabaigtas statyti jau 18 mėnesių statomas milžiniškas lėktuvas — bombovežis. Lėktuvą stato pagarsėjęs konstruktorius inžin. Kaproni. Bombovežis bus 12,2 mtr. aukštumo ir 22,2 mtr. platumo; sparnų ilgis apie 50 metrų. Prikrautas lėktuvas svers 30 tonų, iš kurių apie 15 tonų naudingo svorio. Lėktuvas bus varomas 6 variklių, kurių kiekvienas po 100 arklių jėgų. Vidutinis greitis — 195 klm.; skridimas be nutūpimo — iki 70 valandų.

Jei šį lėktuvą pritaikyti susisiekimo tikslams, tai galėtų pakelti iki 100 keleivių.

Fašistų kelių milicija.

Italijoje sudaryta kelių milicija, kuri sudaro tautos apsaugos fašistų savanorių milicijos dalį. Kelių milicijos tikslas, kartu su kitais valstybės valdininkais, prižiūrėti ir tvarkyti judėjimo tvarką, prižiūrėti signalizacijos įrengimus ir rinkti žinias apie susisiekimo kelių stovį. Drausmės atžvilgiu kelių milicija priklauso vyriausios milicijos vadovybės; administracijos atžvilgiu — viešųjų darbų ministerio.

Asmeninė kelių milicijos sudėtis: 28 karininkai (iš kurių 1 konsulas, 1 senjoras, 6 centurionai ir 23 manipulių vadai), 136 skvadru vadai, 132 milicininkai — automobilių šoferiai, 159 milicininkai apsarginiai ir 218 atsarginių.

Karo lėktuvai tik iš metalo.

Anglijos aviacijos ministerija nusistatė ateityje nebestatyti karo lėktuvų iš medinių dalių, bet tik iš metalinių. Manoma, kad metalai, kaip plienas ir duraliuminijus, visais atžvilgiais labiau tinka karo aviacijai, negu medis. Svarbiausios metalinių dalių ypatybės, tai yra masinės gamybos galimumas, konstruktavimo lengvumas, didelis tvirtumas, lengva priežiūra ir užlaikymas, mažesnė atmosferos sąlygų įtėkmė ir mažesnis lakūnų gyvybei pavojus per avarijas.

Nauji šarvuotieji automobiliai J. Amerikos Valstybių kavalerijoj.

Amerikos kavalerijoj įvesti dviejų naujų tipų šarvuotieji automobiliai: lengvieji „T—1“ ir vidutiniai — „T—2“.

Lengvieji „T—1“ šarv. automobiliai sveria 1.130 klg., jų greitis iki 60 kilometrų, įgula — 3 žmonės; apginklavimas — kulkosvaidžiai, iš kurių vienas pritaikytas priešaviaciniam apsigynimui. Šių automobilių veikimo radijus — 225 klm.

Šarvuotieji „T—2“ automobiliai sveria 2.500 klgr.; 8 cilindrių motoras turi 60 arklio jėgų ir gali išvystyti iki 60 klm. greitį. Automobilio įgula — 4 žmonės. Apginklavimas susideda iš 1 kulkosvaidžio ir vieno 37 m. m. pabūklo. Šarvuoties aukštis — 1,8 mtr.; šarvų storumas — 3 m. m. Automobilio veikimo plotas — 225 klmtr.

J. Amerikos Valst. nauji dviviečių tankai.

Amerikiečių kariuomenėje įvesti naujo tipo dviviečiai tankai, kurie pasižymi savo greitumu (per 35 klmtr.) Be to, šie tankai turi visą eilę kitų gerų savybių. Jie gali šliaužti į kalną, turintį iki 45 laipsnių statumo, pereina per balas, krūmus ir net mažus miškelius, griaudami medžius. Tankų veikimo radijus — 120 kilometrų. Šie tankai turi gana tvirtus šarvus, kurių negali pramušti net didesnių kalibrų sviedinių skeveldros, jau nekalbant apie 37 m. m. sviedinius ir kulkas. Tanko vidus hermetiškai uždarytas, o oro pasikeitimas eina pro priešdujinius filtrus. Todėl tanko įgulai nebaisus nuodingųjų dujų veikimas. Taktiškas šių tankų paskyrimas yra veikimas chemiškais ir paprastais sviediniais apšaudomame plote. Tankai ginkluoti dviem lengvaisiais kulkosvaidžiais.

Ilgos skraidymo rekordas.

Š. m. gegužės mėn. 27 d. Amerikos lakūnai Robbins ir Kelly pabaigė savo ilgąjį skraidymą be nutūpimo. Jie išbuvo ore 172 val. 34 min., t. y. 7 paras 4 val. 34 min. Tuo būdu jie sumušė senąjį ilgo skraidymo rekordą, kuris buvo 22 valandomis trumpesnis.

Naujokų šaukimo komisijos prie užsienių konsulatų.

Lenkai savo naujuoju karo prievolės įstatymu kitaip sutvarkė užsieny gyvenančių piliečių šaukimą karo prievolci atlikti. Seniau kiekvienas užsieny gyvenęs naujokas, šaukimą paskelbus, turėjo atvykti į komisiją toje apskrities komendantūroje, kurios sąrašuose jis buvo įtrauktas. Naujuoju įstatymu tokiems naujokams teikiama patogumų. Prie visų Lenkijos konsulatų užsieniuose bus įsteigtos naujokų ėmimo bei sveikatos tikrinimo komisijos, kur ir bus tikrinamas naujokų tinkamumas karo tarnybai.

Aviacijos ir dujų mokslo kursai Vilniuje.

Vilniaus akademinis aeroklūbas šį pavasarį įsteigė aviacijos ir dujų prelegentų kursus. Kursuose dėstomi šie dalykai:

1) Aviacijos istorija; 2) aviacijos organizacijos ir kitos joms artimos organizacijos Lenkijoje ir užsieniuose; 3) aviacijos enciklopedijos bruožai; 4) dujų mokslas; 5) įvadas į meteorologiją; 6) propagandos metodika; 7) gyvojo žodžio menas.

Paskaitos daromos vakarais 3 kartus per savaitę po 2 valandas. Visas kursas truks 40 valandų. Kursų metu bus daromos ekskursijos į aerodromą; o taip pat kursantai bus vežiojami lėktuvais.

Kursams pasibaigus, bus egzaminai, kuriuos patenkinamai išlaikiusieji bus kviečiami Vilniaus akademinio aeroklūbo arba Vilniaus vaivadijos priešaviacinio bei priešdujinio apsigynimo komiteto apmokamais prelegentais.

Tuos kursus akademinis aeroklūbas ypatingai rekomenduoja lankyti tiems studentams, kurie ruošiasi mokytojo profesijai, nes jau yra projektuojama į privalomasias mokyklų programas įvesti aviacijos ir dujų mokslo pagrindų mokymą.

Desantų nuleidimas parašiuotais.

Amerikos karo aviacijos vadovybė demonstravo Tetase nuleidimą parašiuotais iš lėktuvo ant žemės kulkosvaidininkų grandies su kulkosvaidžiu. Tam tikslui pakanka dviejų parašiuotų: vieno mažesnio — kulkosvaidžiui ir kito, didesnio — visiems kulkosvaidininkams.

Amerikos vyriausio štabo viršininko pranešimu, tokie oro desanto nuleidimo bandymai tik pradedami, bet manoma, kad panašūs desantai, nuleisti svarbiose kautynių lauko vietose, galės suvaidinti svarbų vaidmenį.

Visi prieš lenkus.

Lenkai savo grobuonišku veikimu užsitarnavo ne tik lietuvių, bet ir vokiečių, rusų, gudų, ukrainiečių ir kitų nepykantą. Kai kurių vokiečių kariškų organizacijų nariai tiesiog ruošiasi karui prieš Lenkiją. Ryškiu pavyzdžiu gali būti galingos „Stahlhelmo“ organizacijos skyrių nutarimai.

Š. m. gegužės mėn. 13 d. Šneidemühle įvyko „Stahlhelmo“ sąjungos vietinio jaunimo skyriaus („Jungstahlhelm“) susirinkimas. Kaip praneša vienas, pripuolamai į jį patekęs asmuo, susirinkimas priėmė visą eilę labai griežtų nutarimų, kurie daugumoje nukreipti prieš lenkus.

Priimti tokie nutarimai:

1) Karas prieš lenkus bus artimiausioje ateityje pradėtas,

2) Stahlhelmas užims valstybės sienas ligi tol, kol ateis Reichswehras (vokiečių kariuomenė),

3) „Stahlhelmas“ turi būti gerai kariškai paruoštas. Kariški pratimai turi būti daromi ne tik miestų aikštėse, bet ir lauke. Taip pat „Stahlhelmas“ turi rengtis ir dujų kautynėms.

4) Uždarant šį susirinkimą visi, turį per 18 metų dalyviai, privalo užsirašyti į sąrašą ir pasižadėti dalyvauti veikime prieš lenkus.

5) Kas iš dalyvių ką nors apie šį susirinkimą išduos, bus traukiamas teisman kaip valstybės išdavikas,

6) su įvairiais agitatoriais bus griežčiausiai kovojama.

Naujos knygos.

„Trimitas“ Lietuvos šaulių laikraštis 25 nr. 1929 m. birželio m. 20 d. Kaina 50 ct.

Minėtas numeris skirtas Šaulių Sąjungos 10 gyvavimo metų sukaktuvėms paminėti. Numeris žymiai padidintas — 40 puslapių. Trumpai apibūdinta šaulių žygiai, darbas, reikšmė ir t. t. Yra šaulišku atsiminimų ir gausiai iliustruotas: visų buvusių sąjungos pirmininkų paveikslai ir šiaip kitokių iš šaulių gyvenimo. Be to, platus žinių ir įvairenybių skyrius.

Litova Esperanto - Revuo. 1 nr. 1 metai. 1929 m. birželio m. Redakcija Kietavišky; administracija Griškabūdy. Ats. redaktorius Edv. Medišauskas; leidėjas Pr. Enskaitis. 16 pusl. Kaina metams 5 lt.

Anksčiau yra ėjęs Lietuvoje esperantu kalba „Litova Stelo“ laikraštis, bet vėliau jis sustojo. Ilgą laiką mūsų esperantininkai buvo be savo laikraščio. Pagaliau šį mėnesį vėl pasirodė naujas esperantu kalbą mėnesinukas. Jis žada būti neutralus, t. y. nesikišti į politiką.

Manigirdas Dangūnas. Kruvinais keliais. 4 veiksmų drama su prologu. Marijampolė, devintais po Vilniaus pagrobimo metais. „Šaltinio“ knygynėlio Nr. 12. 50 pusl. Kaina 1 lt.

Ši drama vyksta pagrobtoje Vilniaus žemėje. Dalyvauja senas knygnešys, Lietuvos ir Lenkų kariai, kaimiečiai ir lietuvių dvasia. Veikalėlis patriotiškas, vaizduojas kovas dėl Vilniaus ir jo išvadavimą.

Mūsų girios Miškų žurnalas. 1 nr. 1929 m. birželio mėn. 1 metai. Redaguoja miškin. J. Kuprionis. Leidžia Lietuvos Miškininkų sąjunga. 48 pusl. Atskiro nr. kaina 2 lt., eiguilams per urėdijas 1 lt. Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Kėstučio g-vė 15 nr.

Lietuviškų juostų raštai.—Spausdino ir išleido „Žiedo“ litografija. Kaunas, 1929. 50 atsk. lent. Kaina 25 lt.

„Žiedas“ labai gražiai išleidė B. Buračio rūpestingai surinktą lietuviškų juostų raštų rinkinį. Naujas leidinys turi ypatingos reikšmės mergaičių mokykloms, nes jom jame duota be galo daug medžiagos rankdarbiams. Užsieniuose naują leidinį aukštai įvertino, daug knygų jau nupirko Vokietijos knygynai. „Žiedo“ savininkas — šio gražaus rinkinio leidėjas menininkas Jomantas yra mūsų kariuomenės atsargos kapitonas, 1919 — 1920 m. kovų dalyvis.

Lietuvos Šaulių Sąjungos karinio parengimo, prizinio šaudymo ir lengvosios atletikos planas. Kaunas, 1919. 24 p.

Brošiūroje surinkta šaulių naujokų mokymo planas, šaulių naujokų mokymo kurso programa, taisyklės įvairiems prizams laimėti ir sportinių gabumų įkainavimo lentelė.

R — a s.

KLAIDŲ ATITAIŠYMAI.

„Kario“ 24 nr. 404 pusl. rašiny „Geležinkelių darbuotė“ 2 rašinio eilutė (dešiniame stulpely) išibrovė žymi korektūros klaida. Vietoj „Pernai performavimai kuopos į b-ną ir atvirkščiai...“ turi būti „Penki performavimai kuopos į b-ną ir atvirkščiai“...

To pat nr. 402 pusl. „Geležinkelių kariuomenės uždaviniai karo metu“ rašiny 31—32 eil. iš kairės vietoj „Kad geležinkeliai duotų gerus rezultatus, jie turi būti taikos metu labai stiprios rankos vadovaujami“ turi būti „Kad geležinkeliai duotų gerus rezultatus, kurių mes pamatuotai galime iš jų laukti, jie turi būti taikos metu gilių studijų ir tikslaus paruošimo objektu, o karo metu labai stiprios rankos vadovavimo arena ir nuolatinio pasiryžimo juos pagerinti bei praplėsti“.

Kaina visiems.: metams 8 lt., pusmečiui 4 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Atskiras nr. — 30 ct. Škelbimai: petito eilutė 50 ct.; prieš tekstą dvigubai. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Kuizinas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.